

Raportul de activitate al Ministerului Educației pentru anul 2014

I. Analiza statistică generală a sectorului educației

În anul de studii 2014-2015 în Republica Moldova funcționau 2924 de instituții de învățământ, cu numărul total de 623143 de copii/elevi/studenți, - inclusiv: 1440 de instituții preșcolare (situația de la 01.01.2014), cu un număr de 145296 de copii, 1347 de instituții de învățământ primar și secundar general în care studiază 341,0 mii de elevi, 61 de instituții de învățământ profesional tehnic secundar cu 17508 de elevi, 45 instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar cu 29810 de elevi și 31 de instituții de învățământ superior cu 89529 de studenți.

Comparativ cu anul de studii 2009-2010, numărul total al instituțiilor de învățământ s-a micșorat cu 11,0 %. Numărul instituțiilor de învățământ primar și secundar general – s-a redus cu 10,9 %, totodată, numărul de instituții de învățământ preșcolar a fost în creștere cu 5,4 %. (Tabelul 1)

Tabelul 1. Instituții, elevi/studenți și cadre didactice, pe tipuri de instituții

	2009- 2010	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015
Instituții	1667	1645	1612	1545	1518	1484
Instituții de învățământ primar și secundar general	1512	1489	1460	1397	1374	1347
Instituții de învățământ secundar profesional	75	75	70	67	67	61
Instituții de învățământ mediu de specialitate (colegii)	47	48	48	47	45	45
Instituții de învățământ superior	33	33	34	34	32	31
Elevi/studenți	579764	557884	537136	520015	497884	477847
Instituții de învățământ primar și secundar general	415462	396488	381418	367251	353100	341000
Instituții de învățământ secundar profesional	22161	21419	20320	19581	18248	17508
Instituții de învățământ mediu de specialitate (colegii)	32249	32164	31442	30725	29251	29810

Instituții de învățământ superior	109892	107813	103956	102458	97285	89529
-----------------------------------	--------	--------	--------	--------	-------	-------

Situația demografică în Republica Moldova determină nivelul de participare a populației la procesul de educație. În categoria de vîrstă a populației de 3-23 de ani s-a înregistrat o micșorare cu 12,5%, iar numărul persoanelor cuprinse în procesul de educație (3-23 de ani) s-a redus cu 9,6%.

Rata de cuprindere în învățământul general obligatoriu este de 88,6 %, în diminuare cu 0,5 % față de anul de studii 2009-2010. Cea mai mică rată de cuprindere în învățământ (28,0 %) a fost caracteristică pentru persoanele din categoria de vîrstă 19-23 de ani, înregistrînd în anul acesta o diminuare de 0,8 %.

II. Accesul la educație și formare profesională

1. Accesul la educație timpurie de calitate

1.1. Analiza statistică în nivelul educației timpurii

Rata de cuprindere în învățământul preșcolar în perioada 2009-2013 a crescut de la 75,5% pînă la 83,8%.

Creșterea ratei natalității și, respectiv, a numărului de copii de vîrstă preșcolară a majorat ponderea copiilor care frecventează instituțiile preșcolare. La 01.01.2014 în aceste instituții au fost cuprinși 145296 de copii sau cu 15,3% mai mult față de anul 2009.

Situația privind accesul copiilor la învățământul preșcolar s-a ameliorat considerabil, numărul instituțiilor preșcolare s-a majorat cu 78 de unități la situația de 01.01.2014, comparativ cu anul 2009 sau cu 5,4 % mai mult, constituind 1440 de unități (Tabelul 2).

Tabelul 2. Instituții preșcolare

	2009	2010	2011	2012	2013
Instituții preșcolare	1362	1381	1400	1418	1440
Copii	125981	130041	135427	141083	145296
Cadre didactice	11696	11961	12330	12532	12334

La 01.01.2014 în medie la 100 de locuri în instituțiile preșcolare reveneau 85 de copii față de 77 de copii în anul 2009.

În 34 de instituții preșcolare au funcționat grupe specializate pentru copii cu necesități speciale cu numărul de 2,4 mii de copii.

1.2. Dezvoltarea și modernizarea rețelei de instituții de educație timpurie

Pe parcursul anului 2014 au fost renovate 15 instituții de educație timpurie: 5 - cu sprijinul Parteneriatului Global pentru Educației și 10 - cu sprijinul UNICEF. Suplimentar, în instituțiile de educație timpurie au fost înscriși 603 copii. Prin Hotărîrea Guvernului nr. 436 din 10.06.2014 *privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova* vor beneficia 800 instituții de educație timpurie. A fost creată baza de date a solicitanților în conformitate cu criteriile și indicatorii elaborați, au fost colectate

devizele de cheltuieli de la solicitanți. Dosarele instituțiilor înscrise au fost transmise Guvernului și Fondul de Investiții Sociale din Moldova a preluat proiectul.

2. Accesul la învățământul general obligatoriu

2.1. Analiză statistică (pe niveluri și cicluri ale învățământului general)

La începutul anului de studii 2014-2015 în învățământul primar și secundar general au fost cuprinși 339,9 mii de elevi prezentând o micșorare de 3,4% față de anul de studii precedent. Majoritatea elevilor din învățământul primar și secundar general (98,8%) studiază în școli publice. Numărul elevilor în școlile private este de 4,3 mii persoane sau cu 2,4% mai mult față de anul de studii 2013-2014.

În clasa I au fost înscriși 35,2 mii de persoane. Ponderea copiilor înscriși în clasa I care au fost încadrați în programe de educație preșcolară a constituit 97,7% și doar 823 copii nu au frecventat instituțiile preșcolare. În comparație cu anul de studii 2013-2014, se constată o ușoară creștere a numărului total de copii cuprinși în ciclul primar de la 138 420 la 138 536 elevi. În vederea asigurării accesului la educație în școlile primare cu un număr mic de elevi a continuat repartizarea elevilor în 386 de clase complete cu predare în regim simultan.

Distribuția elevilor din învățământul primar și secundar general de zi pe niveluri de învățământ este următoarea: 138,5 de mii (40,7 %) de elevi în învățământul primar, 162,3 de mii (47,8%) de elevi sînt organizați în 8109 complete de clasă, în învățământul gimnazial și 39,1 de mii (11,5 %) de elevi din ciclul liceal sînt organizați în 1843 complete de clasă.

În anul 2014, numărul de absolvenți ai învățământului gimnazial a constituit 33,7 mii persoane sau cu 4,4% mai puțin față de anul precedent. Numărul de absolvenți în licee s-a diminuat cu 14,4 %, înregistrînd cifra de - 16,5 mii de persoane, inclusiv - 0,4% absolvenți ai învățământului seral. Ponderea absolvenților care au obținut diploma de bacalaureat a constituit 72,7% din numărul total de absolvenți, înregistrînd o reducere de 7,9% față de anul 2013 (80,6%).

Rețeaua instituțiilor de *învățământ special* este formată din 22 de unități. Numărul elevilor înscriși în învățământul special a constituit 1538 de persoane și s-a redus esențial comparativ cu anul de studii 2013-2014 (cu 14,9%). În cadrul acestor instituții, 74,8% din elevi sînt cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală, 12,1% – cu auz slab, 6,0% – cu vederea slabă, 3,7% – surzi și 3,3% – cu restanțe poliomielitice și paralizii cerebrale. În același timp, se constată o majorare a numărului de copii cu cerințe educaționale speciale integrați în școlile obișnuite (cu 70%).

Tabelul 4. Instituții de învățământ primar și secundar general pe tipuri¹

	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Total instituții						
Numărul de instituții – total	1512	1489	1460	1397	1374	1347
<i>Școli de zi</i>	<i>1505</i>	<i>1484</i>	<i>1457</i>	<i>1394</i>	<i>1372</i>	<i>1345</i>
Școli primare	91	85	83	108	112	105
Gimnazii	708	763	829	767	771	794
Licee	492	495	497	491	466	424
Școli medii	179	108	19	–	–	–
Școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică	35	33	29	28	23	22
<i>Școli serale</i>	<i>7</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
Numărul de elevi – total, mii	415,5	396,5	381,4	367,2	353,1	341,0

<i>Școli de zi</i>	413,7	395,1	380,2	366,0	352,0	339,9
Școli primare	11,1	10,7	10,7	10,9	10,8	10,7
Gimnazii	105,5	112,3	124,7	119,8	120,0	125,0
Licee	245,9	240,8	237,8	232,9	219,3	202,6
Școli medii	47,5	28,0	4,4	–	–	–
Școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică	3,6	3,1	2,5	2,3	1,8	1,5
Clase pe lângă colegii	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Școli serale</i>	1,8	1,4	1,2	1,2	1,1	1,1
Numărul de elevi la 10000 locuitori	1166	1114	1071	1032	992	959

Sursa: BNS¹

2.2. Perfecționarea cadrului normativ și de politici privind învățământul primar, gimnazial, liceal și extrașcolar

Prin Ordinul Ministrului nr.370 din 06.05.2014 a fost aprobat *Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal în anul de studii 2014-2015*, dar fără lista disciplinelor opționale. Cu întârziere au apărut și recomandările metodologice și manageriale „*Organizarea procesului educațional în învățământul preșcolar, primar și secundar general*” pentru anul de studii 2014-2015 la toate disciplinele școlare.

Au fost elaborate:

- (i) *Regulamentul de organizare a transportării elevilor la și de la școală* (Hotărârea Guvernului nr. 903 din 30.10.2014);
- (ii) *Regulamentul cu privire la admiterea în învățământul liceal* (Ordinul Ministrului nr.799 din 11.07.2014);
- (iii) *Regulamentul cu privire la funcționarea claselor și grupelor cu program prelungit* (Ordinul Ministrului nr.798 din 11.07.2014);
- (iv) *Organizarea odihnei și întremării copiilor și adolescenților în sezonul estival 2014* (Hotărârea Guvernului nr.298 din 23.04.2014);
- (v) *Programul activităților extrașcolare în învățământul preuniversitar pentru anul 2015 și Planul de acțiuni pentru susținerea elevilor dotați din învățământul preuniversitar* (Ordinul Ministrului nr.1130 din 06.11.2014).

Au fost actualizate, fiind racordate la prevederile Codului educației:

- (i) Regulamentul-tip al instituției de învățământ secundar-general (școală primară, gimnaziu);
- (ii) Regulamentul-tip de activitate al instituțiilor de învățământ liceal;
- (iii) Regulamentul privind evaluarea, promovarea și transferul elevilor;
- (iv) Regulamentul cu privire la funcționarea taberelor de odihnă și întremare a sănătății copiilor și adolescenților.

2.3. Optimizarea rețelei instituțiilor de învățământ general

Rețeaua instituțiilor de învățământ primar și secundar general este constituită din 1347 de instituții de învățământ primar și secundar general, din ele 1345 de instituții de zi și 2 școli serale. În anul de studii 2014-2015 numărul total de instituții s-a micșorat cu 27 unități comparativ cu anul de studii precedent.

Conform datelor statisticii oficiale, în anul de studii 2014-2015 și-au sistat activitatea 12 școli primare, 12 gimnazii, 3 licee și o școală auxiliară. Totodată, au fost efectuate unele modificări în rețeaua școlară:

- 32 de licee au fost transformate în gimnazii;
- 13 gimnazii au fost transformate în școli primare.

În prezent, în Republica Moldova funcționează 105 școli primare, 794 gimnazii, 424 licee și 22 școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică.

În urma monitorizării procesului de reorganizare a instituțiilor de învățământ secundar general, în conformitate cu prevederile cadrului normativ-regulamentar în vigoare, s-a constatat că în anul de studii 2014-2015, admiterea în învățământul liceal a fost organizată în 564 complete de clasă în 302 licee din cele 429 existente în țară. Astfel:

- în 197 licee înmatricularea a fost desfășurată regulamentar, cu un efectiv de 10187 de elevi, organizați în 459 complete de clasă, dintre care: la profilul umanist - 6031 elevi, la profilul real - 3798 elevi, la profilul sport - 248 elevi și la profilul arte - 110 elevi. Numărul mediu de elevi în clasă în aceste instituții este de 22,19 elevi;
- în 105 licee înmatricularea a fost desfășurată în baza unei singure clase a X-a, cu un efectiv de 2182 elevi, organizați în 105 complete de clasă, dintre care: la profilul umanist - 1903 elevi, la profilul real - 131 elevi, la profilul sport - 66 elevi și la profilul arte - 83 elevi. Numărul mediu de elevi în clasă în aceste instituții este de 20,07 elevi;
- în 127 de instituții de învățământ nu s-au primit solicitări de admitere în învățământul liceal, dar acestea își păstrează statutul de liceu, având în vedere faptul că au clasele a XI-a și a XII-a de liceu.

Din 32878 de absolvenți de gimnaziu, în învățământul liceal au fost înmatriculați 12474 elevi, ceea ce constituie 37,94%, dintre care:

- la profilul umanist - 7963 elevi (63,84%): 5953 de elevi cu instruire în limba română (47,72 % din numărul total admiși) și 2010 cu instruire în limba rusă (16,11% din numărul total admiși);
- la profilul real - 3990 elevi (31,99 %): 3087 de elevi cu instruire în limba română (24,74% din numărul total admiși) și 903 cu instruire în limba rusă (7,24% din numărul total admiși);
- la profilul sport - 328 elevi (2,63%): 283 de elevi cu instruire în limba română (2,27% din numărul total admiși) și 45 cu instruire în limba rusă (0,36% din numărul total admiși);
- la profilul arte - 193 de elevi (1,54%), (%): 122 de elevi cu instruire în limba română (0,99 % din numărul total admiși) și 71 cu instruire în limba rusă (0,57% din numărul total admiși).

În comparație cu rezultatele sesiunii de admitere 2013, în învățământul liceal au fost admiși 13 963 elevi, cu 1489 elevi mai puțini ca în anul curent de studii, 2014-2015.

Analiza datelor statistice privind organizarea învățământului liceal în anul de studii curent scoate în evidență micșorarea numărului de solicitanți pentru acest ciclu de școlaritate.

2.4. Prevenirea și diminuarea abandonului școlar

Pentru prima dată în anul de studii 2013 - 2014 au fost colectate date cu privire la absenteismul școlar. Datele s-au colectat în format nou cu indicarea cauzelor abandonului și absenteismului, ceea ce permite analiza exhaustivă a datelor, definirea problemelor și identificarea soluțiilor oportune.

A continuat activitatea comisiilor mixte, formate din reprezentanții direcțiilor de învățământ, instituțiilor de învățământ și a comisariatelor de poliție, privind acțiunile desfășurate în scopul înrolării în învățământul general a copiilor din grupurile de risc și a prevenirii abandonului școlar. Proiectul

Programului național de combatere a abandonului școlar și Planul de acțiuni, care a fost elaborat, necesită a fi ajustate la prevederile Codului educației, care stipulează obligativitatea aflării în instituție de învățământ pînă la 18 ani. Urmează a fi redefinit și fenomenul abandonului în contextul respectiv.

2.5. Monitorizarea frecvenței școlii și a reușitei școlare

În scopul monitorizării procesului de școlarizare a copiilor de 5(6) -16 ani, au fost colectate și analizate datele prezentate de DGR/MÎTS, referitor la școlarizarea obligatorie a copiilor cu vîrsta de pînă la 16 ani. Este creată și se menține baza de date, care se actualizează de 3 ori pe an. În urma analizei datelor de la începutul și finele semestrului II al anului de studii 2013-2014, a fost atestată o creștere a numărului de copii neșcolarizați cu 0,008 %, comparativ cu anul de studii 2012-2013. A crescut cu 0,01%, în comparație cu anul 2012-2013, numărul de copii cu abandon școlar.

Analiza situației absolvenților de gimnaziu, după finalizarea studiilor în anul 2014, a demonstrat următoarele. Din numărul total de absolvenți de gimnaziu, promoția 2014, 85 % s-au înscris să-și continue studiile în licee teoretice, colegii, școli profesionale și de meserii; 3,85% - sînt plecați peste hotarele țării, 3,5 % - încadrați în cîmpul muncii și 7,4% - nedeterminați, dintre care 0,74% (250 de elevi) – au vîrsta de pînă la 16 ani.

3. Accesul la învățămîntul profesional tehnic

3.1. Analiză statistică în învățămîntul profesional tehnic secundar

La începutul anului de studii 2014-2015 în republică funcționau 61 de instituții de învățămînt profesional tehnic secundar cu un efectiv de 17508 de elevi, inclusiv, 46 școli profesionale (cu 16015 de elevi) și 15 școli de meserii (cu 1493 de elevi). Numărul elevilor în învățămîntul profesional tehnic secundar este în descreștere cu 4,1% față de anul de studii precedent, 2013-2014. Repartizarea pe tipuri de școli relevă tendința de reducere a numărului de elevi cu 3,9% în școlile de meserii.

Învățămîntul profesional tehnic secundar este organizat preponderent în instituțiile de stat (99% din totalul de elevi). De asemenea, 96,1% din numărul total al elevilor își fac studiile cu finanțare bugetară.

În anul de studii 2014-2015, numărul cadrelor didactice s-a micșorat cu 2,2% comparativ cu anul precedent, constituind 2096 de persoane.

Conform distribuției elevilor pe vîrste fiecare al treilea elev are vîrsta de 16 ani, 26,5% de elevi au vîrstă de 17 ani, iar 18,8% - de 18 ani. Comparativ cu anul de studii 2013-2014, ponderea elevilor în vîrstă de 16 ani este în creștere cu 1,8 puncte procentuale, iar ponderea celor de 17 și 18 ani este în descreștere, respectiv, cu 0,7% și 0,9%.

Admiterea. În anul de studii 2014-2015, în instituțiile de învățămînt profesional tehnic secundar au fost înmatriculate 10,9 mii persoane, cu 2,7% mai puțin față de anul de studii precedent. Din totalul elevilor înmatriculați, 85,5% au fost admiși în baza studiilor gimnaziale, din care circa 80 la sută fiind absolvenții din promoția 2014.

În școlile profesionale au fost înmatriculați 9,5 mii de elevi, din care 42,3% în grupe profesionale în baza studiilor gimnaziale, 44,1% în grupe de meserii în baza studiilor gimnaziale și 8,8% - în baza studiilor medii generale și/sau liceale. Totodată, 95 la sută din elevi au fost înmatriculați cu finanțare bugetară. Din totalul de elevi înmatriculați în școlile de meserii (1,4 mii), 92 la sută își fac studiile cu finanțare bugetară. Ponderea elevilor din localitățile rurale înmatriculați în învățămîntul profesional tehnic secundar este de 77,2%.

Structura pe profesii/meserii denotă o cerere mai mare pentru următoarele profesii/meserii: bucătar (11,3% din totalul celor înmatriculați), lăcătuș reparații automobile (11,1%), tencuitor (7,9%), electrogazosudor-montator (5,7%), cusătoreasă în industria confecțiilor (5,1%), operator la calculatoare (4,1%), electromontor la repararea și întreținerea utilajului electric (3,8%), tractorist (3,4%), tâmplar (3,0%) etc.

Comparativ cu anul de studii 2013-2014, se înregistrează o pondere mai mare pentru elevii înmatriculați în domeniul construcții (+1,3%), industria de prelucrare a metalelor și constructoare de mașini (+0,8 p.p.) și industria alimentară (+0,4%). Totodată este în descreștere numărul elevilor care au optat pentru profesiile din domeniile servicii (-1,9%), industria ușoară (-0,3%) și transporturi (-0,2%).

Absolvenți. În anul 2014 numărul de absolvenți a constituit 9,7 mii persoane, înregistrând o reducere cu 6,9% față de anul precedent. Practic fiecare al treilea absolvent a urmat, pe lângă cursurile de instruire profesională, și studiile generale.

Din numărul total de absolvenți, 11,4% au obținut calificarea lăcătuș la repararea automobilelor (11,9% în 2013), 11,4% - bucătar (10,1%), 8,1% - tencuitor (9,4%), 6,4% - cusătoreasă în industria confecțiilor (6,2%), 5,8% - electrogazosudor-montator (6,7%), 5,1% - operator la calculatoare (4,9%), 4,0% - tâmplar (3,8%) etc.

3.2. Analiza statistică a învățământului profesional tehnic postsecundar

La începutul anului de studii 2014-2015, în republică funcționau 45 de colegii, inclusiv 41 de colegii de stat și 4 colegii cu proprietate nestatală. Numărul total de elevi în colegii a constituit 29810 de persoane, prezentând o creștere cu 1,9 % față de anul de studii precedent. Ponderea elevilor care urmează studiile pe bază de contract cu taxa de studii în instituțiile de stat este de 40,4% sau cu 3,1% mai mare comparativ cu anul de studii precedent. În instituțiile nestatale, comparativ cu anul de studii 2013-2014, numărul de elevi a crescut cu 10 la sută.

Admiterea. În anul de studii 2014-2015, în colegii au fost înmatriculați 9,0 mii elevi sau cu 10,7% mai mult față de anul de studii precedent. Din numărul total de elevi înmatriculați, 86,8% au fost înmatriculați în baza studiilor gimnaziale, 11,7% - în baza studiilor liceale, ceilalți - în baza studiilor medii de cultură generală și secundar profesionale. În același timp, 94 la sută din persoanele înmatriculate în baza studiilor gimnaziale sînt absolvenți din promoția 2014, iar în cazul persoanelor cu studii liceale ponderea absolvenților recenți este de 85 la sută față de 76 la sută în anul precedent.

Din numărul total de candidați admiși 91,5% sînt înmatriculați în colegiile de stat (8,3 mii persoane), sau cu 8,9% mai mult față de anul de studii 2013/14. Totodată, numărul elevilor înmatriculați cu finanțare bugetară este în scădere cu 2,5% față de anul de studii precedent. În instituțiile nestatale, numărul persoanelor înmatriculate a crescut cu o treime față de anul de studii 2013-2014.

Cele mai solicitate sînt specialitățile din următoarele profiluri: economie - 14,4% din totalul de înmatriculați, medicină - 13,6%, transporturi - 9,5%, servicii - 7,2%, informatică - 5,9%, construcții - 5,6%, mecanică - 5,2% etc.

Absolvenți. În anul 2014, numărul absolvenților a constituit 6,5 mii persoane, înregistrând o reducere față de anul precedent cu 12,9%. Comparativ cu anul 2013 se atestă o descreștere a numărului de absolvenți în colegiile de stat (cu 0,9 mii). Din numărul total de absolvenți, 85,7% au urmat studii liceale și disciplinele de specialitate.

Cea mai mare pondere au absolvenții specialităților de la următoarele profiluri: medicină (9,1% față de 16,0% în 2013), economie (16,4% față de 14,1%), pedagogie (8,7% față de 6,4%), transporturi

(8,2% față de 7,8%), servicii (6,1% față de 5,1%), construcții (4,7% față de 4,9%), informatică (4,5% față de 4,8%) etc.

3.3. Perfecționarea cadrului normativ și de politici privind învățământul profesional tehnic; corelarea politicilor din domeniul învățământului profesional tehnic cu alte politici sectoriale

În vederea realizării obiectivului de dezvoltare a unui sistem de formare profesională, orientat spre asigurarea cu resurse umane competitive a necesităților curente ale pieței forței de muncă, au fost întreprinse mai multe acțiuni pe diferite domenii:

- a) a fost realizat *Studiul privind analiza necesităților pieții muncii în Republica Moldova din perspectiva formării forței de muncă în învățământul profesional tehnic*;
- b) a fost elaborat *Regulamentul de funcționare a centrelor de excelență în învățământul profesional tehnic*;
- c) a fost elaborat *Proiectul Nomenclatorului meseriilor (profesiilor)* pentru instruirea și pregătirea cadrelor în învățământul profesional tehnic în conformitate cu necesitățile economiei naționale, prin racordare la EuroStat.

Din perspectiva dezvoltării competenței antreprenoriale la elevii din învățământul profesional tehnic:

- a) a fost implementat, în conformitate cu Planul de învățământ, Curriculum-ul modular la disciplina obligatorie *"Bazele Antreprenoriatului"*;
- b) a fost elaborat și aprobat *Regulamentul de desfășurare a concursului național "Cel mai bun Plan de afaceri"*; au fost formați 61 de manageri din instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar în cadrul proiectului implementat de către Camera de Comerț și Industrie.

3.4. Modernizarea rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic

În vederea dezvoltării unui sistem de formare profesională, orientat spre asigurarea cu resurse umane competitive necesare pieței forței de muncă, au fost întreprinse acțiuni de modernizare a rețelei de instituții profesionale tehnice. Pentru aceasta a fost realizată cartografierea rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic. A fost elaborat proiectul Planului de acțiuni de modernizare a rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic pe anii 2015 – 2020. Prin Hotărârea Guvernului nr.721 din 03.09.2014 au fost reorganizate școlile de meserii de pe lângă instituțiile penitenciare.

În scopul dezvoltării sistemului de învățământ profesional tehnic, asigurării economiei naționale cu cadre calificate, prin Hotărârea Guvernului nr 1071 din 10.12.2014 a fost înființat Colegiul de Inginerie, cu statut de instituție publică de învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar în domeniul ingineriei. Colegiul de Inginerie se încadrează în nivelul de formare profesională postsecundară nonterțiară, cu durata studiilor de 3 ani. La finalizarea studiilor absolvenții vor obține calificarea de specialist în domeniul ingineriei. Pentru primii trei ani, elevii vor fi pregătiți la două specialități: (1) Management și inginerie industrială și (2) Mecatronică.

3.5. Asigurarea unei infrastructuri adecvate pentru noul demers educațional

Pentru asigurarea unei infrastructuri adecvate a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, din perspectiva modernizării acestora, a continuat colaborarea cu agenții economici, cu donatorii ș.a, astfel:

- a. în cadrul *Proiectului CONSEPT* au fost realizate investiții în infrastructură de circa 1 110 700 Euro; procurarea echipamentului și consumabile pentru desfășurarea activităților practice în sumă de 261 640 Euro;
- b. în cadrul *Proiectului "Consolidarea capacităților furnizorilor de pregătire profesională în sectorul apă și canalizare"* au fost modernizate laboratoarele din 4 școli profesionale cu utilaje și echipamente specifice meseriilor "Lăcătuș instalator tehnică sanitară" și "Electromontor la întreținerea și repararea utilajului electric". Suma investițiilor este de circa 1 700 000 lei;
- c. au fost reparate atelierele de producere a Școlii Profesionale din or. Rîșcani în cadrul *Proiectului „Renovarea Școlilor profesionale” (Caritas Moldova)*. Suma investițiilor: circa 1 364 105,50 lei, pentru elaborarea documentației de proiectare, 404 427,82 lei pentru construcții și procurare de echipament modern în sumă de 3 600 323,9 lei.

3.6. Formarea cadrelor didactice la disciplinele de specialitate

Pentru asigurarea calitativă a procesului educațional cadrele didactice au beneficiat din partea donatorilor de formare profesională continuă, după cum urmează:

- a) în cadrul *Proiectului CONSEPT* - 438 de cadre manageriale și didactice;
- b) în cadrul *Proiectului "Îmbunătățirea calității învățământului vocațional/tehnic în domeniul TIC"* - 12 profesori;
- c) în cadrul *Proiectului „Consolidarea capacităților furnizorilor de pregătire profesională în sectorul apă și canalizare”* - 16 profesori;
- d) cu suportul *Proiectului „Consolidarea capacităților de gestionare a migrației din Republica Moldova ” implementat de Agenția Publică pentru Angajare din Suedia în parteneriat cu Direcția Generală pentru imigrare și Politici de Integrare a Ministerului Muncii din Italia, finanțat de Uniunea Europeană* - 110 cadre didactice de specialitate la meseriile: "Electrogazosudor-montator", "Croitor (confectioner îmbrăcăminte la comandă)", "Cusător (în industria confecțiilor)", "Cusător în industria ușoară", "Bucătar", "Barman", "Chelner", "Electrician-montator rețele de iluminat", "Electromontor la repararea și întreținerea utilajului electric";
- e) cu suportul *Proiectului parteneriat de instruire a meșteșugarilor Kreishandwerkerschaft Hersfeld-Rotenburg* au fost instruite cadrele didactice la meseriile "Tîmplar" și "Electrogazosudor- montator".

3.7. Orientarea și ghidarea în cariera profesională a elevilor din învățământul general și profesional tehnic

Orientarea și ghidarea în cariera profesională a elevilor din învățământul profesional tehnic se realizează în mod direct prin intermediul disciplinelor incluse în planurile de învățământ, dar și în cadrul activităților extrașcolare, realizate pe parcurs. Au fost organizate și desfășurate 5 Forumuri Profesionale organizate cu susținerea Ambasadei Germaniei în orașele Soroca, Bălți, Orhei, Comrat, Chișinău. În parteneriat cu MMPSF, MTS, ANOFM, a fost organizat și desfășurat Forul meseriilor/profesiilor și Tîrgul locurilor de muncă pentru tineret. În cadrul Școlii Profesionale or. Rîșcani și Școlii Profesionale or. Ungheni activează 2 Centre de Consiliere și Ghidare în Carieră. A fost semnat Memorandumul de Înțelegere între Ministerul Educației, ANOFM și Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență

în Afaceri (CEDA) cu privire la implementarea proiectului „Reproiectarea orientării profesionale și consilierii în carieră” (REVOC) cu implicarea a 3 școli profesional tehnice.

4. Accesul la studii superioare

4.1 Analiza statistică (pe cicluri ale învățământului superior)

În anul de studii 2014-2015 au funcționat 31 de instituții de învățământ superior, inclusiv 19 instituții de stat și 12 instituții private. Numărul instituțiilor nestatale s-a micșorat cu o unitate comparativ cu anul de studii precedent. Două din cele 19 instituții de stat oferă doar programe de studii la Ciclul II – studii superioare de masterat.

La începutul anului de studii 2014-2015, numărul studenților a constituit 89529 de persoane (cu excepția studenților străini) din care 72474 (81,0%) urmează studiile în instituțiile de stat. În instituțiile de stat numărul studenților în anul de studii 2014-2015, comparativ cu anul precedent, a scăzut cu 48,2 %, iar în instituțiile private cu 7,1 %.

În medie, la 10 mii de locuitori revin 252 de studenți din instituțiile de învățământ superior, comparativ cu 288 în 2012 și 273 în 2013.

Efectivul de studenți cu frecvența la zi s-a diminuat, în comparație cu anul precedent, atât în instituțiile de stat (cu 5239 de persoane), cât și în cele private (cu 1173 de persoane). Totodată, în instituțiile de stat a scăzut mai semnificativ numărul de studenți care își fac studiile pe bază de contract cu taxa de studii (cu 5817 de persoane).

Studenții din învățământul cu frecvență redusă dețin o pondere de 35,3% sau cu 1,4 puncte procentuale mai mult comparativ cu anul de studii 2013-2014. Ponderea studentelor din numărul total de studenți este de 57,5%.

Ponderea studenților care urmează studiile pe bază de contract cu taxa de studii în instituțiile de stat este de 62,1% față de 64,4% în anul de studii 2013-2014. Pe forme de învățământ situația se prezintă astfel: la frecvență redusă majoritatea studenților sînt înscriși pe bază de contract cu taxa de studii (91,9 % față de 92,2 % în anul de studii 2013-2014), iar în cazul învățământului de zi, respectiv, 47,3% față de 51,3%.

Distribuția studenților din învățământul superior pe programe relevă că, 78,9% din totalul de studenți sînt înscriși la studii superioare de licență, comparativ cu 79,7% în anul de studii 2013-2014, iar 15,9% – la studii de masterat (comparativ cu 15,2%).

Admiterea. În anul de studii 2014-2015, în instituțiile de învățământ superior au fost înmatriculate 17,1 mii persoane la Ciclul I (cu 2,1 mii persoane mai puțin față de anul de studii precedent) și 7,3 mii persoane la Ciclul II, prezentînd nivelul anului de studii precedent.

Din numărul total al candidaților înmatriculați la Ciclul I, 79,2% au fost înmatriculați în baza studiilor liceale (cu 2,7 puncte procentuale mai puțin față de anul de studii precedent), 18,7% – în baza studiilor medii de specialitate (+ 6,9 p.p.), 0,9% – în baza studiilor medii de cultură generală (- 0,4 p.p.) și 1,3% – în baza studiilor superioare (+ 0,4 p.p.).

Reducerea numărului de persoane înmatriculate la studii de licență este resimțită și în cazul repartizării pe domenii. Astfel, comparativ cu anul de studii 2013-2014, se atestă scăderea numărului de studenți înmatriculați la Ciclul I la toate cele 8 domenii fundamentale.

La Ciclul II se atestă creșterea numărului de studenți înmatriculați în domeniul educație (cu 0,3 mii), precum și mici variații pozitive pentru astfel de domenii precum: științe ale naturii și științe exacte,

științe umaniste și arte. Totodată, la Ciclul II se menține o cerere sporită pentru domeniul fundamental științe sociale, economie, drept (3,7 mii înmatriculați), deși numărul de studenți înmatriculați în acest domeniu s-a redus cu 6,3% față de anul de studii 2013-2014.

În instituțiile de învățământ de stat au fost înmatriculate 14,3 mii persoane la Ciclul I, inclusiv 8,3 mii pe bază de contract cu taxa de studii (cu 14,1% mai puțin față de anul de studii 2013-2014) și 6,0 mii persoane la buget (cu 7,6% mai puțin). Numărul persoanelor înmatriculate la Ciclul II a constituit 6,2 mii persoane, fiind în ușoară scădere față de anul de studii 2013-2014 (sub 1%), reprezentând 30 la sută din numărul total de persoane înmatriculate. La Ciclul II cu finanțare bugetară au fost înmatriculați 3,8 mii de persoane sau peste 60% din numărul total înmatriculați la acest nivel, înregistrând o mică creștere față de anul de studii 2013-2014 (cu 1,1%).

Numărul de studenți înmatriculați în *sectorul privat* constituie 3,9 mii de persoane sau cu 3,9% mai puțin față de anul de studii 2013-2014. La Ciclul II s-a înregistrat o creștere cu peste 7%, fiind înmatriculați 1,1 mii persoane.

Absolvenți. În anul 2014, 17,1 mii persoane au absolvit Ciclul I, înregistrând o scădere cu 3,8% comparativ cu anul 2013. În cazul Ciclului II numărul absolvenților este în creștere cu 1,1% și constituie 6,4 mii persoane. Studiile superioare medicale și farmaceutice au fost absolvite de 0,8 mii persoane sau cu 4,8% mai mult decât în 2013.

Dacă ne referim la distribuția numărului de absolvenți pe domenii generale de studiu, remarcăm o pondere superioară a absolvenților din așa domenii ca, științe economice (27,3% din total licențiați), educație (14,8%), drept (12,4%) și științe inginerești (8,8%). În cazul absolvenților studiilor superioare de masterat, 27 la sută au absolvit științele economice, 20 la sută – dreptul și 15 la sută – domeniul educație.

Informație cu privire la studenții străini. La începutul anului de studii 2014-2015, numărul studenților străini a constituit 3970 de persoane sau cu 16 la sută mai mult față de anul de studii precedent. Cei mai mulți studenți internațional provin din Israel – 47,6%, Ucraina – 4,1%, România – 31,6%, Turcia – 4,0% și Rusia – 2,2%.

4.2 Asigurarea cadrului normativ în vederea (i) racordării învățământului superior la tendințele internaționale din domeniu, (ii) consolidării autonomiei universitare etc.

În scopul consolidării procesului de participare a studenților la luarea deciziilor, îmbunătățirii procesului educațional, a fost aprobat prin Ordinul ministrului nr.969 din 10.09.2014, *Regulamentul-cadru cu privire la organizarea și funcționarea structurilor de autoguvernanță studențească.* În context, au fost formate organizații studențești (senat, consiliu, asociație, societate, ligă, alianță, parlament etc.) în 26 de universități, majoritatea fiind publice. Au fost perfecționate procesul de admitere 2014 (proiect de metodologie, plan de admitere, test motivațional) și proiectul Planului de admitere 2014, ciclul I, licență, și ciclul II, master, în instituțiile de învățământ superior.

A fost adoptată Hotărârea Guvernului nr.651 din 13.08.2014 prin care a fost abrogat pct.3 ce reglementa obligativitatea Ministerului Educației de a elabora și supune aprobării metodologia de calculare a taxei de studii. Prin urmare, s-a renunțat la elaborarea noii metodologii de calculare a taxei de studii și, respectiv, în condițiile autonomiei universitare, fiecare instituție de învățământ superior de stat își va calcula independent costul serviciilor. Astfel, conform art.104, alin. (c) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014, *Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională* aprobă contractul-tip și cuantumul taxelor de studii. În scopul promovării autonomiei financiare a instituțiilor

de învățămînt superior, a fost elaborat și aprobat prin Ordinul Ministrului nr.203 din 19.03.2014 *Regulamentul de organizare și desfășurare a stagiilor de practică în învățămîntul superior.*

În baza informațiilor prezentate de universități, a fost elaborat Raportul referitor la organizarea Concursului locurilor bugetare și a fost emis Ordinul ministrului nr.929 din 26.08.14 pentru completarea *Regulamentului - cadru cu privire la modul și condițiile de ocupare a locurilor cu finanțare bugetară în instituțiile de învățămînt superior de stat din Republica Moldova.* În scopul susținerii performanțelor academice ale studenților, prin cîteva evaluări externe, în baza Dispoziției nr. 378 din 19.09.2014, a fost monitorizată corectitudinea implementării *Regulamentului - cadru* în instituțiile de învățămînt superior de stat din Republica Moldova

În vederea promovării performanței în cercetare drept criteriu de evaluare și promovare a calității programelor de formare profesională și a personalului din învățămîntul superior, a fost elaborat și aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1007 din 10.12.2014 *Regulamentului privind organizarea și funcționarea programelor de doctorat.*

În anul de referință au fost formate 3 centre universitare de ghidare și consiliere în carieră: în cadrul Universității de Stat din Moldova, Universității Tehnice a Moldovei, Academiei de Studii Economice din Moldova. Alte 3 centre urmează să fie înființate: în cadrul Univesității de Educație Fizică și Sport, Universității de Stat "Ion Creangă" din Chisinau" și Universității "Alec Russo" din Bălți.

4.3. Sporirea accesului la studii superioare prin (i) fundamentarea, elaborarea și implementarea sistemului de credite de studii transferabile, (ii) aplicarea unor stimulente financiare etc.

În contextul îmbunătățirii calității studiilor, prin Hotărîrile Guvernului nr.677 și 678 din 20.08.2014 au fost aprobate listele studenților din instituțiile de învățămînt superior (ciclurile I, II) și elevilor din instituțiile de învățămînt mediu de specialitate, cărora li se acordă burse de merit în anul de studii 2014-2015. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1318 din 26.08.2014 studenților din instituțiile de învățămînt superior și elevilor din instituțiile de învățămînt profesional tehnic postsecundar pentru anul 2013-2014 s-a acordat Bursa Președintelui Republicii Moldova.

5. Asigurarea învățării pe tot parcursul vieții

5.1. Dezvoltarea cadrului normativ privind educația adulților în context european

Prin Ordinul Ministrului nr.576 din 29.05.2014 a fost aprobat un grup de lucru pentru elaborarea *Strategiei învățării pe tot parcursul vieții.* Un suport în domeniul respectiv l-a oferit expertul Jan Gravemaker.

În perioada de referință au fost aprobate prin Ordinul Ministrului nr.1216 din 04.12.2014 materialele didactice pentru examenul teoretic și obținerea permisului de conducere a automobilului la diverse categorii (A, B, C, D, etc.).

6. Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem educațional

6.1. Armonizarea cadrului normativ național de dezvoltare a educației incluzive cu politicile și normele internaționale în domeniu

La ședința Colegiului Ministerului Educației din 23.12.2014 au fost aprobate *Instrucțiunea privind organizarea învățămîntului la domiciliu, Metodologia de evaluare a dezvoltării copilului și Metodologia de organizare și funcționare a centrului de Resurse pentru Educația Incluzivă din instituția*

de învățământ preuniversitar. Prin Ordinul Ministrului nr.330 din 30.04.2014 au fost modificate Reglementările și procedurile specifice referitoare la evaluarea finală și certificarea elevilor cu cerințe educaționale speciale încadrați în învățământul general obligatoriu.

A fost elaborat proiectul *Planului de acțiuni pentru anii 2015-2017* privind implementarea *Programului de dezvoltare a educației inclusive în Republica Moldova*. Pe parcursul anului 2014 a fost elaborată și experimentată baza de date complexă cu referire la copiii cu cerințe educaționale speciale, copiii dezinstituționalizați, absolvenții ciclului gimnazial, care învață după un plan educațional individualizat, serviciile de asistență psihopedagogică. A demarat procesul de pilotare a *Metodologiei de monitorizare și evaluare a serviciilor de asistență psihopedagogică*.

6.2. Promovarea rolului educației incluzive în asigurarea șanselor egale la educație de calitate pentru toți copiii

Pe parcursul anului 2014 a continuat campania privind incluziunea educațională „*Vino cu mine, școala e și pentru tine!*”, lansată în anul 2013, în scopul promovării incluziunii educaționale, precum și sensibilizării opiniei publice privind dreptul copiilor de a avea șanse egale la educație și a se bucura de un sistem de învățământ prietenos. În cadrul campaniei au fost difuzate materiale video și audio, distribuite postere, organizate seminare și grupuri de discuții în vederea promovării dialogului la nivel național și local cu privire la importanța și avantajele incluziunii.

Alianța ONG-urilor active în domeniul protecției sociale a copilului și familiei, CCF Moldova și Centrul „Speranța” în parteneriat cu Ministerul Educației, au organizat în perioada 4-10 mai, 2014, *Săptămîna Globală pentru Acțiune*, care a avut loc simultan în circa 100 de țări. Acțiunea s-a desfășurat cu scopul de a sensibiliza și informa opinia publică cu privire la dreptul copiilor cu dizabilități la educație într-un mediu incluziv, prin desfășurarea Campaniei sociale „*Drepturi egale - Oportunități egale. Educație pentru toți*”.

Educația incluzivă a fost subiectul discuției promovat de Ministerul Educației în cadrul unor emisiuni TV, printre care: Publika TV talk-show „*VOX Publika*” cu tematica „*Are nevoie Moldova de internate*”, Teleradiomaratoul „*O familie puternică pentru fiecare copil*”.

6.3. Implementarea Programului național și a planului de acțiuni pentru dezvoltarea educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020

În scopul asigurării la nivel republican a asistenței psihopedagogice și a educației incluzive în anul 2014 și-a început activitatea Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (CRAP), care a coordonat și monitorizat activitatea a 35 de Servicii de asistență psihopedagogică (SAP) din 35 de unități teritorial-administrative (inclusiv 2 municipii). În cadrul proiectului „*Transformarea sistemului rezidențial de îngrijire a copilului și promovarea educației incluzive*”, susținut de UNICEF, CRAP – ul a contribuit la formarea diferitor categorii de profesioniști implicați în educația incluzivă: grup de formatori naționali în domeniu, șefi și specialiști din SAP, responsabili de educație incluzivă și metodiști responsabili de discipline din cadrul DGÎTS, precum și manageri și reprezentanți ai comisiilor multidisciplinare din toate instituțiile de învățământ din raioanele Briceni, Șoldănești și Glodeni. Consolidarea capacităților profesioniștilor în domeniul educației incluzive și schimb de experiență a avut loc în cadrul vizitelor de studii din or. Prato, Italia, în cadrul proiectului „*Măsuri de consolidare a încrederii în regiunea râului Nistru*”, (iunie 2014), din or. Boras, Regatul Suediei, (septembrie 2014), din Austria în cadrul proiectului „*O școală pentru toți – o școală pentru fiecare*”, (noiembrie 2014).

În anul 2014 CRAP – ul, în parteneriat cu ONG-uri (CCF MOldova, KulturKontakt Austria, A.O. Lumos, Parteneriate pentru fiecare copil), a organizată stagii de instruire pentru circa 2300 de specialiști în domeniul educației incluzive. Dezvoltarea capacităților și implementarea serviciilor de asistență au contribuit la:

- a. creșterea numărului de copii cu cerințe educaționale speciale incluși în învățământul general: 2014-2015 – circa 8500, în comparație cu 1604 elevi în anul de studii 2011-2012;
- b. includerea copiilor cu cerințe educaționale speciale în instituțiile preșcolare generale: în 2014 – circa 2500 copii;
- c. individualizarea procesului educațional prin elaborarea planurilor educaționale individuale pentru circa 6000 de copii în anul de studii 2014-2015, în comparație cu 350 de elevi în anul de studii 2011-2012.

În 2014, au obținut certificatul de absolvire a studiilor gimnaziale 238 de absolvenți cu cerințe educaționale speciale, incluși în învățământul general din 14 raioane, față de 27 absolvenți în 2012.

În cadrul proiectului *“Integrarea copiilor cu dizabilități în școlile generale”*, oferit de Guvernul Japoniei și administrat de Banca Mondială (2,86 milioane dolari SUA), au fost selectate 24 de raioane în care s-a realizat cartografierea serviciilor educaționale existente și a necesităților în domeniul educației incluzive, în baza cărora autoritățile publice locale de nivelul II vor elabora planuri de susținere a Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011-2020. În 20 de comunități cu școli de circumscripție urmează să fie implementate proiecte investiționale pe dimensiunea educației incluzive.

6.4. Asigurarea infrastructurii și a condițiilor materiale propice pentru o educație incluzivă în instituțiile de învățământ

La sfârșitul anului 2014 circa 950 de instituții de învățământ general au asigurat un proces educațional incluziv pentru copiii cu cerințe educaționale speciale în comparație cu 291 de instituții în anul de învățământ 2012-2013. Este în creștere și numărul cadrelor didactice de sprijin, de la 100 – în 2012 la 603 cadre didactice de sprijin în 2014-2015.

Pe parcursul anului de referință au fost create și dotate 68 centre de resurse pentru educația incluzivă în instituțiile de învățământ preuniversitar și 5 centre de resurse pentru educația incluzivă în instituțiile de învățământ preșcolar. În cadrul proiectului *„Parteneriat Global pentru Educație”* au fost create 2 centre de reabilitare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale și asigurate cu mijloc de transport pentru deplasarea copiilor cu dizabilități din localitățile învecinate (două grădinițe din orașele Ciadâr-Lunga și Nisporeni).

7. Reintegrarea socioeducațională a copiilor aflați în instituțiile de tip rezidențial

7.1. Reorganizarea sistemului de instituții de tip rezidențial pentru educația și îngrijirea copiilor cu cerințe educaționale speciale

Procesul de dezinstituționalizare a copiilor a avut o abordare multidisciplinară, axându-se pe evaluarea inițială și complexă a copiilor și familiilor acestora, elaborarea pentru fiecare copil a planurilor individualizate de asistență, reintegrarea copiilor dezinstituționalizați în familia biologică/extinsă, dezvoltarea serviciilor comunitare și specializate (asistență parentală profesionistă, case de tip familie), pregătirea și transferul copiilor în servicii sociale și integrarea copiilor dezinstituționalizați în instituțiile de învățământ general. Prin Hotărârea Guvernului nr. 313 din 05.05.2014 au fost reorganizate 3 instituții de tip rezidențial (Școala-internat sanatorială, r. Drochia, Școala - internat auxiliară, Telenești, Școala-

internat auxiliară, s. Tocuz, r. Căușeni). Prin Hotărârea Guvernului nr.665 din 18.08.2014 a fost reorganizată Școala de tip-internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților din s. Văscăuți, r. Florești. Au fost integrați în școlile din localitățile de baștină 124 copii dezinstituționalizați din cele 4 instituții rezidențiale. A fost reorganizată și transmisă în gestiunea Ministerului Sănătății Școala-internat sanatorială, s. Ivancea, r. Orhei (Hotărârea Guvernului nr.919 din 17.11.2014).

Conform metodologiei de monitorizare a reintegrării familiale, incluziunii educaționale și sociale a copiilor dezinstituționalizați, în perioada septembrie - decembrie 2014, au fost monitorizate 120 de cazuri din 8 instituții rezidențiale lichidate în perioada 2010 - 2013. Concomitent a fost elaborată baza de date a tuturor copiilor dezinstituționalizați în perioada 2007 - 2014 și a demarat procesul de monitorizare de către SAP a incluziunii școlare a acestor copii. Prin Ordinul Ministrului nr.1257 din 19.12.2014 a fost actualizat și aprobat *Planul-cadru de transformare a sistemului rezidențial*.

La finele anului 2014 sistemul rezidențial și special cuprindea 35 de instituții dintre care 20 în subordinea APC și 15 în subordinea APL, în care sînt instituționalizați 2447 copii, dintre care 33 de copii într-o casa de copii, 776 - în 9 școli-internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților, 61 - în școala-internat sanatorială, 432 de copii în 6 școli speciale și 1145 de copii în 18 școli-internat auxiliare.

7.2. Instituirea/reorganizarea structurilor, formelor, unităților de personal etc., pentru asigurarea asistenței psihopedagogice necesare dezvoltării copilului cu cerințe educaționale speciale

Procesul de incluziune școlară s-a realizat prin evaluarea necesităților copiilor de către SAP-uri și dezvoltarea serviciilor de sprijin la necesitate, astfel:

- 32 de copii studiază în baza planurilor educaționale individualizate (14 - din clasele primare, 18 elevii din ciclul gimnazial);
- 31 de elevi beneficiază de cadru didactic de sprijin, iar 19 elevi frecventează centrele de resursă.

În procesul de reorganizare a structurilor rezidențiale în anul de studii 2014-2015, din 6 instituții rezidențiale au fost incluși în școlile comunitare 4 copii preșcolari, 83 copii în clasele primare, 96 în ciclul gimnazial (școlile-internat pentru copiii orfani și rămași fără îngrijire părinților, s. Cărpineni, r. Hîncești, mun. Bălți, or. Strășeni, or. Orhei, or. Leova, și școala-internat sanatorială, s. Cîneșeuți, r. Rezina).

8. Integrarea sociolingvistică a minorităților etnice și a persoanelor migrante

8.1. Racordarea predării limbii și literaturii române în școlile cu instruire în limbile minorităților naționale la prevederile Cadrului European de Referință pentru Limbi

Pentru îmbunătățirea calității predării-învățării limbii române pentru minoritățile naționale au fost organizate și desfășurate diverse activități:

- a fost racordată Concepția privind predarea-învățarea limbii și literaturii române în școala alolingvă la Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi;

- a fost elaborată Concepția de învățare a limbii române de către copiii alolingvi în instituțiile preșcolare;

- au fost organizate stagii de formare pentru cca 300 de cadre didactice, dintre care 20 de formatori naționali, 220 de profesori de limba și literatura română din instituțiile de învățămînt general cu instruire în limba rusă/în limbile minorităților naționale, 60 de profesori care predau alte discipline în limba română;

- au fost organizate și desfășurate 3 seminare în UTAG, Bălți și Chișinău cu participarea a 160 de profesorii de limba și literatura română.

8.2. Integrarea sociolingvistică a elevilor

Prin Ordinul Ministrului nr.961 din 05.09.2014 în anul școlar 2014-2015 9 instituții de învățământ au mai fost incluse în proiectul *“Integrarea sociolingvistică a elevilor alolingvi prin extinderea numărului de discipline școlare studiate în limba română”*. Au fost desfășurate stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile alolingve care predau alte discipline în limba română.

8.3. Asigurarea calității predării limbii române pentru străini

Pentru asigurarea calității predării limbii române pentru străini a fost organizat, în parteneriat cu Biroul Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, un stagiu de formare pentru 16 cadre didactice de limba și literatura română, care predau disciplina ca limbă străină, în clasele cu copii refugiați. A fost elaborat *Raportul de monitorizare a calității predării limbii române* în instituțiile în care studiază elevii refugiați din alte state.

În 2014 au fost depuse și examinate 145 de cereri de la cetățenii străini pentru obținerea cetățeniei Republicii Moldova. Au fost organizate 7 examene și eliberate 65 de certificate de confirmare a susținerii examenelor de cunoaștere a Constituției Republicii Moldova și a limbii de stat.

8.4. Elaborarea și implementarea unui program și plan de acțiuni pentru realizarea educației interculturale în sistemul de învățământ

Întru implementarea cursului opțional *“Cultura bunei vecinătăți”* au fost elaborate și distribuite:

- a) Curriculum pentru educația preșcolară (în limba română și rusă);
- b) Curriculum pentru clasa I (în limba română și rusă);
- c) Manual pentru clasa I (în limba rusă);
- d) Manual pentru clasa I (în limba română).

Cursul opțional a fost experimentat în 23 de instituții de învățământ. Pentru predarea cursului au fost formate 73 de cadre didactice.

În scopul eficientizării activităților educaționale pentru minoritățile naționale au fost organizate conferințe, seminare. Au fost monitorizate școlile de vară pentru copiii de etnie romă în raioanele Hîncești și Călărași.

III. Relevanța studiilor pentru viață, cetățenie activă și succes în carieră

1. Asigurarea relevanței educației timpurii

1.1. Racordarea curriculumului de educație timpurie la standardele de dezvoltare a copilului de la naștere pînă la 7 ani

În anul de referință s-a elaborat și aprobat suportul metodologic *Comunicăm eficient cu familia* – destinat echipelor comunitare (cadru didactic, asistent medical, asistent social) în vederea îmbunătățirii practicilor de îngrijire și educație a copiilor mici și incluziunii socio-educative a acestora. În proces au fost incluse 892 de echipe comunitare, respectiv, 936 de cadre didactice, 832 de asistenți sociali și 919 asistenți medicali.

1.2. Abilitarea cadrelor didactice pentru aplicarea eficientă și corectă a standardelor de dezvoltare a copilului de la naștere pînă la 7 ani

În perioada octombrie-decembrie, 2014 a fost monitorizată activitatea a 340 de echipe comunitare din 20 de raioane. Pentru aceasta au fost elaborate metodologia și instrumentele de monitorizare (chestionare, întrebări pentru interviu, focus-grup, fișă de observare), au fost selectați și instruiți 20 de monitori în vederea aplicării metodologiei și instrumentelor de monitorizare. Au fost efectuate vizite de monitorizare în 340 de localități din țară, a fost acordată asistență metodică pentru 947 profesioniști, au fost realizate 340 de întâlniri/activități de educație parentală, în cadrul cărora au participat 3380 părinți care educă copii mici. A fost editat și distribuit *Ghidul pentru cadrele didactice din domeniul educației timpurii*.

1.3. Promovarea programelor de educație preșcolară capabile să satisfacă cerințele cognitive, afective, sociale și fizice ale tuturor copiilor

În perioada de referință pentru prima dată cadrele didactice au beneficiat de instruire urmate de programe de mentorat. În acest scop, au fost elaborate 3 module de formare și 27 de mini-ghiduri de practici educaționale privind aplicarea *Standardelor de învățare și dezvoltare pentru copilul de 5-7 ani* pentru mentorii locali și cadrele didactice. Modulele au fost aplicate în cadrul activităților de formare de care au beneficiat peste 7000 de educatori, circa 4000 din acestea au beneficiat și de programe de mentorat (individuale și de grup) la locul de muncă. Au fost monitorizați – în 2 runde - 122 de formatori/mentori locali în oferirea activităților de formare și mentorare și 480 de cadre didactice - în aplicarea metodologiei axate pe copil și a *Standardelor de învățare și dezvoltare pentru copiii de la naștere pînă la 7 ani*.

1.4. Evaluarea impactului curriculumului, implementarea instrumentelor de evaluare a gradului de pregătire pentru școală

În colaborare cu ONG-urile în domeniu au fost elaborate sugestii metodologice pentru cadrele didactice în vederea asigurării concordanței dintre *Curriculum pentru educația a copiilor de vîrstă timpurie și preșcolară (1-7 ani)*, *Standarde de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere pînă la 7 ani* și *Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de 5-7 ani*. Astfel, cadrele didactice au dispus de instrumentele necesare pentru planificarea activităților.

Totodată, a fost experimentat *Instrumentul de monitorizare a pregătirii copilului pentru școală*. A fost elaborat și editat *Ghidul de aplicare a Instrumentului de monitorizare a pregătirii copilului pentru școală*. Pentru pilotare au fost formați circa 70 de persoane, inspectori/metodiști din cadrul DR/MÎTS, responsabili pentru educația timpurie și învățămîntul primar.

2. Asigurarea relevanței studiilor în învățămîntul primar și secundar general

2.1. Perfecționarea cadrului normativ pentru proiectarea și actualizarea de curricula preuniversitare

În scopul asigurării relevanței studiilor în învățămîntul primar și secundar general a fost perfecționat cadrul normativ și analizate curricula școlare prin diverse acțiuni:

- au fost analizate și sistematizate rapoartele din cadrul DGR/MÎTS;
- au fost repartizate chestionare pentru manageri și cadrele didactice, rezultatele căror vor fi utilizate la revizuirea curricula școlare în 2015;

- a fost elaborată concepția de revizuire a curricula la disciplinele școlare, Ghidul de revizuire a curricula la disciplinele școlare, Cadrul de Referință al Curriculumului Național. Documentele au fost discutate la Forumul național al pedagogilor în octombrie 2014;

- a fost revizuit cadrul de evaluare la finalizarea ciclului primar, gimnazial și liceal la disciplina *Educație fizică*. Totodată a fost actualizată *Concepția educației fizice și sportului în învățământul preuniversitar*;

- a fost aprobat Curriculum-ul la șah, elaborat de comun cu Academia de Șah, în scopul realizării Hotărârii Guvernului nr.222 din 16.03 2009 "Cu privire la dezvoltarea șahului în Republica Moldova".

2.2. Formarea competențelor necesare pentru viață

În parteneriat cu *Centrul de Informare și Documentare Privind Drepturile Copilului* și proiectul „*Muncă decentă pentru TINeri*” au fost elaborate materialele și Ghidul „*Orientare profesională și planificarea carierei*”. Au fost instruite 55 de cadre didactice. Disciplina opțională respectivă se predă în 1072 de instituții de învățământ preuniversitar, la 28031 de elevi din clasele a VII-a – a IX-a.

S-a desfășurat cu succes concursul republican al tinerilor agenți de circulație cu genericul „*Securitatea la trafic înseamnă viață*”.

A fost organizată ediția a II-a a Concursului Național de Științe și Inginerie „*MoldSEF*”. La ediția a II-a de concurs au participat 70 de elevi cu 47 de proiecte. Toate proiectele depuse au fost acceptate pentru concurs și repartizate după categorii tematice: I - Științe (17 proiecte, 23 participanți), II - Științe aplicate (14 proiecte, 24 participanți), III - Tehnologia informației (16 proiecte, 23 participanți).

În perioada februarie-mai au fost organizate și desfășurate 18 olimpiade republicane la disciplinele școlare, probe de baraj la 5 disciplinele reale, tabere de pregătire a loturilor olimpice la disciplinele matematică, biologie, chimie, fizică, informatică. În 2014 lotul olimpic a reprezentat Republica Moldova la olimpiadele internaționale și regionale din 10 țări: Macedonia, Bulgaria, Olanda, Turcia, Africa de Sud, Kazahstan, Rusia, Vietnam, Taiwan și Argentina. Elevii din Republica Moldova au obținut 25 de medalii (Aur - 1, Argint - 2, Bronz - 22), 3 diplome și 5 mențiuni.

2.3. Promovarea curriculumului la decizia școlii (CDȘ), a cross-curriculumului și abilitarea cadrelor didactice în proiectarea CDȘ

În sprijinul cadrelor didactice, au fost colectate curricula pentru disciplinele opționale, aprobate la nivel centralizat și plasate pe site-ul ministerului.

22 de cadre didactice din instituțiile cu clase cu profil artistic au participat la stagiul de formare continuă „*Metodologia elaborării curricula la disciplinele de specialitate*” desfășurat la Universitatea de Stat din Moldova.

Au fost colectate variantele electronice ale curricula pentru disciplinele opționale elaborate de către partenerii educaționali și postate pe site-ul Ministerului. A fost elaborată o bază de date curente cu referire la predarea disciplinelor opționale (clasele I-IX și X-XII) în instituțiile de învățământ primar și secundar general.

3. Asigurarea științifică, curriculară și metodologică a învățământului profesional tehnic

3.1. *Dezvoltarea cadrului normativ cu privire la elaborarea calificărilor în învățământul profesional tehnic* Pentru dezvoltarea cadrului normativ în învățământul profesional

tehnic, din perspectiva elaborarea calificărilor, prin Ordinul Ministrului nr.990 din 17.09.2014, au fost aprobate:

- a. Metodologia de elaborare a calificărilor profesionale în învățământul profesional tehnic secundar;
- b. Metodologia de elaborare a calificărilor profesionale pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar;
- c. Regulamentul de organizare și desfășurare a procedurii de selecție a membrilor grupului de lucru pentru elaborarea calificărilor profesionale obținute în învățământul profesional tehnic.

Astfel au fost create grupuri de lucru pentru elaborarea a 10 calificări în învățământul profesional tehnic secundar și 21 de calificări în învățământul profesional tehnic postsecundar.

3.2.Modernizarea curriculumului din învățământul profesional tehnic secundar în conformitate cu cerințele pieței muncii

În scopul experimentării formării profesionale în sistem dual au fost elaborate și aprobate pentru experimentare: curriculum-urile modulare la meseriile *Electromontor utilaje de dispecerat și teleautomatică, Operator la mașini-unelte semiautomate și automate, Operator în depozitele mecanizate și automatizate.*

În scopul modernizării curriculum-ului din învățământul profesional tehnic în conformitate cu cerințele pieței muncii au fost elaborate și aprobate 10 curriculum-uri modulare:

a) pentru experimentare curriculum-urile modulare la meseriile: ”*Croitor (confeționer îmbrăcăminte la comandă)*”, durata studiilor 3 ani, (Ordinul Ministrului nr.883 din 04.08.2014), ”*Operator pentru suportul tehnic al calculatoarelor*”, durata studiilor 1 an, (Ordinul Ministrului nr.885 din 04.08.2014), ”*Cofetar*”, durata studiilor 1 an, (Ordinul Ministrului nr.938 din 29.08.2014), ”*Fierar-Betonist*” (Ordinul Ministrului nr.939 din 29.08.2014), ”*Zugrav*”, durata studiilor 1 an, (Ordinul Ministrului nr.941 din 29.08.2014);

b) pentru implementare în toate instituțiile de profil curriculum-urile modulare la meseriile: ”*Lăcătuș –instalator tehnică sanitară*”, durata studiilor 1 an și 3 ani, ”*Electromontor la repararea și întreținerea utilajului electric*”, durata studiilor 1 an și 3 ani, ”*Bucătar*”, durata studiilor 1 an și 3 ani, ”*Electrogazosudor-montator*”, durata studiilor 1 an și 3 ani, ”*Viticultor*”, durata studiilor 3 ani.

3.3 Elaborarea și implementarea Sistemului de Credite de Studii Transferabile în învățământul profesional tehnic postsecundar

În perioada de referință Sistemul de Credite de Studii Transferabile în învățământul profesional tehnic postsecundar a fost pilotat în 13 colegii (Ordinul Ministrului nr.811 din 14.07.2014). Pentru aceasta au fost elaborate:

a) Regulamentul privind organizarea și desfășurarea procesului educațional în învățământul profesional tehnic postsecundar în baza Sistemului de Credite de Studii Transferabile în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;

b) Planului-cadru pentru învățământul profesional tehnic postsecundar în baza Sistemului de Credite de Studii Transferabile în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;

c) Ghidului de implementare a Sistemului de Credite de Studii Transferabile în învățământul profesional tehnic postsecundar.

Din 01.09.2014 Sistemul de Credite de Studii Transferabile este implementat în 45 de instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar. Pentru aceasta la cele 78 de specialități au fost elaborate și aprobate noi planuri de învățământ.

3.4. Reconsiderarea stagiilor de practică pentru sporirea calității formării profesionale inițiale

Înstruirea practică este esențială în pregătirea la cel mai înalt nivel a absolventului învățământului profesional tehnic. Abordarea modulară, determină schimbări în managementul procesului didactic. Instruirea profesională nu se realizează în baza disciplinelor de studii, dar în bază de module, finalitățile cărora reprezintă competențele profesionale. Astfel au fost întreprinse mai multe acțiuni de reformă în vederea reconsiderării stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional tehnic:

- a. în proces de experiment este formarea profesională duală, realizată la Întreprinderea ICS Dra Draexlmaier Automotive SRL, mun. Bălți și Școala Profesională nr. 5, mun. Bălți;
- b. în scopul sporirii calității formării profesionale inițiale și adaptării demersului educațional modular la particularitățile meseriei, Planul-cadru a fost elaborat pe domenii ocupaționale. Raportul între formarea profesională teoretică și formarea profesională practică este de 28% la 72%;
- c. în vederea creșterii ponderii disciplinelor de profesionalizare și a stagiilor de practică, a fost revizuit Planul-cadru și aprobat prin Ordinul Ministrului nr.989 din 17.09.2014;
- d. a fost elaborat și aprobat „Regulamentul cu privire la formarea maiștrilor–instructori în producție la întreprinderile din Republica Moldova (Ordin comun al Ministrului educației nr.1172 și Camerei de Comerț și Industrie nr.18-A din 25.11.2014);
- e. a fost elaborat și aprobat prin Ordinul comun al Ministrului educației nr.1256 și Camerei de Comerț și Industrie nr. 20-A din 18.12.2014 „Programul de formare continuă a maiștrilor–instructori în cadrul întreprinderilor”.

4. Modernizarea curriculumului universitar

4.1. Modernizarea curriculumului universitar

Promovarea în continuare a noii paradigme curriculare rămâne a fi o prioritate în învățământul superior. Procesul de modernizare a curricula pe cursuri/module în conformitate cu cerințele pieții muncii este o responsabilitate asumată de cadrele didactice universitare. În altă ordine de idei, pentru a consolida calitatea acestora, tuturor universităților le-au fost recomandate studierea de către profesori a limbii engleze, dar și urmare a modulului psihopedagogic pentru cei care nu au pregătirea pedagogică necesară.

În scopul promovării paradigmei curriculare privind centrarea pe student și pe formarea de competențe în instituțiile de învățământ superior, au fost organizate 2 seminare cu participarea a 30 de cadre din 10 instituții de învățământ superior.

Pentru modernizarea curriculumului universitar din perspectiva tehnologiilor didactice moderne, inclusiv a celor informaționale și comunicaționale, au fost organizate 2 seminare cu participarea a 18 cadre didactice din 9 instituții de învățământ superior.

În vederea dezvoltării sistemului de management național de asigurare a calității, au fost consolidate sistemele de management al calității în 22 de universități. În acest context, au fost elaborate *Recomandările cu privire la implementarea și îmbunătățirea sistemului de management al calității în instituțiile de învățământ superior*, aprobate prin Dispoziția Ministrului nr.503 din 27.11.2014.

Prin Ordinul Ministrului nr.968 din 10.09.2014 a fost aprobată *Metodologia de elaborare a Cadrului Național al Calificărilor în învățământul superior*. Pentru 4 domenii de formare profesională:

Inginerie, Economie, Științe agricole a fost elaborat Cadrul de calificări la ciclul III. Au fost perfectate 4 CNC pentru Domeniul 14, care vor fi ca model pentru restul CNC din domeniul *Științe ale educației*. În perioada de referință au fost editate 2 volume a CNC care au inclus 27 de domenii de formare profesională, au fost perfectate proiectele CNC la 10 domenii generale de studiu: 22, 31, 32, 33, 34, 38, 42, 44, 55, 85, inclusiv: 29 de domenii de formare profesională și 38 de specialități, a fost elaborată varianta I a CNCÎS pentru 5 specialități din domeniul *Sănătate*. În colaborare cu actorii interesați: patronate, agenți economici, sindicate, absolvenți, cadre didactice, studenți, a fost asigurat procesul de elaborarea a CNC la domeniul *Drept*.

În scopul dezvoltării programelor de formare profesională la nivel de masterat în managementul educațional, au fost aprobate și revizuite 40 de planuri de învățământ superior pentru ciclul II, masterat, și autorizate 30 de programe noi.

4.2. Implicarea mediului de afaceri în procesul de dezvoltare curriculară și a Cadrului Național al Calificărilor

Primele rezultate ale colaborării universităților cu mediul economic internațional reprezintă formarea cadrelor calificate la specialitatea „*Inginerie și management (în transportul auto)*” în cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în colaborare cu compania „Draexelmaier” și Universitatea de Științe Aplicate din Landshut (Germania). Grupul german Draexelmaier a donat Universității materiale didactice în valoare de 3000 de euro, o mini - linie de asamblare a automobilelor pentru promovarea lucrărilor de laborator și 40 de monitoare pentru utilizare de către studenți la cursul „*Proiectarea asistată de calculator*”.

5. Cercetarea– instrument de formare profesională avansată și vector de susținere a performanței și calității în învățământul superior

5.1. Performanța în cercetare – criteriu de evaluare și promovare a calității programelor de formare profesională și a personalului din învățământul superior

Performanța în cercetare reprezintă un criteriu de evaluare și promovare a calității programelor de formare profesională și a personalului științifico-didactic în învățământul superior. În februarie 2014 a fost lansat studiul privind capacitatea de cercetare a universităților și a fost elaborat un plan de acțiuni. În scopul susținerii finanțării distincte a programelor de doctorat, a fost elaborat Planul de admitere la studii superioare de doctorat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.270-274 din 12.09.2014.

5.2. Instituirea de mecanisme de atragere a tinerilor cu performanțe în cercetare

În perioada de referință au fost înființate școli doctorale în cadrul Universității de Stat din Moldova, Academiei de Studii Economice din Moldova și Universității Tehnice din Moldova pentru instituirea unor mecanisme de atragere a tinerilor cu performanțe în cercetare către cariera universitară.

5.3. Instituirea de mecanisme transparente și competitive de susținere financiară a cercetării realizate de cadrele didactice universitare

Pentru consolidarea componentei cercetării în învățământul superior, promovarea autonomiei universitare, a fost elaborată *Concepția Concursului pentru consolidarea capacităților de cercetare a universităților din subordinea Ministerului Educației*. În cadrul Concursului de selectare a universităților, un grup internațional de experți a stabilit următorii câștigători: Universitatea de Stat din

Moldova cu proiectul „Centrul Regional Științifico - Educațional „Materiale Avansate”, în valoare de 3604100 lei, și Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” cu proiectul „Aplicarea metodelor non-invazive în cercetarea și protejarea patrimoniului cultural-istoric al Republicii Moldova”, în valoare de 39600 euro.

IV. Dezvoltarea resurselor umane

1. Analiza statistică generală a resurselor umane din învățământ

În perioada de referință numărul cadrelor didactice în republică a constituit 53147 și s-a diminuat cu 1,8 mii persoane sau cu 3,3 % față de anul precedent de studii.

Anii	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Cadre didactice	59362	60425	59054	57276	54951	53147
instituții preșcolare	11215	11696	11961	12330	12532	12334
instituții de învățământ primar și secundar general	36998	37405	36203	34221	32100	30900
instituții de învățământ secundar profesional	2234	2257	2200	2171	2144	2096
instituții de învățământ mediu de specialitate (colegii)	2502	2574	2543	2551	2475	2417
instituții de învățământ superior	6413	6493	6147	6003	5700	5400

La 01.01.2014 numărul cadrelor didactice în instituțiile preșcolare a constituit 12334 de persoane. În anul de studii 2014-2015, în instituțiile de învățământ primar și secundar general de zi și-au desfășurat activitatea didactică 30,8 mii de persoane sau cu 4,1% mai puțin comparativ cu anul de studii 2013-2014. Personalul de conducere a constituit 3,7 mii persoane sau 12,1% din numărul total de cadre didactice. Majoritatea personalului de conducere activează cu normă didactică (92,3%). Cadrele didactice care au vechimea în munca pedagogică de 20 de ani și mai mult constituie 58,2% din numărul total de cadre didactice. În același timp, 88,7% din cadre didactice sînt cu studii superioare, iar circa 11,0% – cu studii medii de specialitate. Ponderea femeilor constituie 85,2% din numărul total de cadre didactice.

Pe grupe de vîrstă, situația cadrelor didactice din învățământul primar și secundar general de zi este următoarea: 13,0 % au vîrsta sub 30 de ani, 19,8% sînt cadre didactice cuprinse în grupa de vîrstă 30-39 ani, 25,5% - între 40-49 ani, 26,8% - între 50-59 ani, iar 14,9% au depășit vîrsta de 60 ani.

Din numărul total de cadre didactice, 58,2% sînt persoane cu vechimea în munca pedagogică de 20 de ani și mai mult. Cadrele didactice cu studii superioare reprezintă 88,7 % din numărul total al cadrelor didactice, iar cele cu studii medii de specialitate pedagogice – 11,0 %. Ponderea femeilor în aceste niveluri educaționale este preponderentă (85,2% din totalul de cadre didactice), iar în cazul personalului de conducere, ponderea femeilor este de 85,0 %.

În instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar, numărul cadrelor didactice s-a micșorat cu 2,2%, constituind 2096 de cadre didactice. Din numărul total de cadre didactice, 201 - au funcții de conducere, 794 - sînt profesori (cu 4,2% mai puțin față de anul de studii 2013-2014), 963 sînt maștri-instructori și instructori (cu 0,6% mai puțin), 114 - pedagogi sociali (cu 4,2% mai puțin), 5 metodiști și 19 psihologi. Personalul didactic auxiliar (laboranți, tehnicieni și bibliotecari), numără 132 de persoane. Ponderea femeilor este de 55,2%.

Totodată, și numărul cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic postsecundar s-a micșorat cu 2,3%, constituind 2417 cadre didactice. Ponderea femeilor din numărul total de personal didactic este de 70%.

În instituțiile de învățământ superior și-au desfășurat activitatea didactică 5,4 mii de persoane (personal de bază) sau cu o diminuare de 6,4%, comparativ cu anul precedent de studii. Personalul didactic cu grad științific a constituit 2,7 mii de persoane, inclusiv 2,3 mii – cu titlul de doctor în științe și 0,4 mii – cu titlul de doctor habilitat. Ponderea femeilor este de 54% din numărul total de personal.

2. Sporirea atractivității profesiei de pedagog, atragerea și menținerea cadrelor performante în sistem

2.1. Perfecționarea cadrului normativ cu privire la resursele umane din învățământ

Pentru salarizarea angajaților din serviciile de asistență psihopedagogică, ai Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică și a cadrelor didactice de sprijin, pentru stimularea cadrelor didactice alolingve care predau unele discipline în limba română, pentru egalarea sporului de salariu acordat diriginților din ciclul primar și gimnazial, pentru egalarea salariilor lucrătorilor din educația timpurie cu salariile cadrelor didactice din învățământul preuniversitar s-au propus modificări cu note argumentate la Hotărîrea Guvernului nr.381 din 13.04.2006 *Cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare.*

2.2. Promovarea imaginii și a statutului social al cadrului didactic

Pentru monitorizarea procesului de atestare a cadrelor didactice au fost efectuate vizite de lucru pentru monitorizarea procesului de atestare a cadrelor didactice la Liceul teoretic „Mihai Eminescu” r. Strășeni, Liceul teoretic „Orizont” mun. Chișinău, Colegiul Național de Comerț, Colegiul de Transporturi, Colegiul Național de Medicină și Farmacie „R. Pocalo”, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Școala Profesională nr.9, mun. Chișinău. Au fost organizate seminare instructiv-metodice cu responsabilii de atestarea cadrelor didactice cu privire la modificările și completările Regulamentului de atestare în baza art.131 al Codului Educației. În cadrul sesiunii de atestare pentru anul 2014, au fost atestate 5822 de cadre didactice și de conducere, dintre care: Gradul didactic superior -245; Gradul didactic I -706 și Gradul didactic II – 4871.

Anual se organizează Concursul republican *Pedagogul Anului*. Prin Ordinul Ministrului nr.991 din 17.09.2014 au fost aprobați învingătorii:

- *Profesorul anului 2014* – Dumitraș Ina, profesoară de limba și literatura română, Liceul teoretic „Mihai Eminescu”, mun. Bălți;

- *Învățătorul anului 2014*– Vangheli Virginia, Liceul teoretic „Ștefan cel Mare”, mun. Chișinău;

- *Educatorul anului 2014* – Leșcu Maria, Instituția Preșcolară „Cheița de Aur”, or. Soroca.

Pentru performanțele realizate cu Diploma Ministerului au fost menționate 903 persoane, cu Diploma Guvernului - 77 persoane. Au fost decorate cu distincții de stat 43 de persoane.

2.4. Promovarea în carieră a cadrelor didactice

În perioada de referință peste 200 de cadre didactice și-au înaintat candidaturile pentru ocuparea posturilor de directori de licee, școli rezidențiale, colegii, școli profesionale și de meserii. Au fost organizate și desfășurate concursuri pentru ocuparea posturilor de conducere și, în rezultat, au fost numiți în funcție, cu contracte individuale de muncă încheiate, 105 directori.

Totodată, cadrele didactice și alte categorii de personal, ce corespunde profilului de activitate al Ministerului, au avut posibilitatea de a-și înainta candidaturile pentru ocuparea funcțiilor publice în cadrul Ministerului. Ca urmare, pe parcursul anului 2014 în Minister au fost angajați prin concurs 30 de persoane.

3. Asigurarea cu cadre didactice la toate nivelurile sistemului educațional

3.1. Asigurarea cu cadre didactice

Necesarul de cadre didactice în învățământul primar și secundar general pentru anul de studii 2014-2015 a constituit 1090 de specialiști. Au fost repartizați 474 de absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și 126 de absolvenți ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate. Suplimentar, au fost repartizați de către Ministerul Educației încă 100 de absolvenți ai instituțiilor de învățământ din România, din raioanele de Est ale Republicii Moldova, precum și absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior, ciclul II.

În anul de referință 25486 de cadre didactice activează cu o normă didactică, ceea ce constituie 56,82 %. Raioanele în care acest indicator este cel mai înalt sînt: Edineț (89,93%), Leova (88,87%), Briceni (86,12%), Telenești (86,75%), Ungheni (76,07%), Nisporeni (75,98%), Rezina (74,93%), Criuleni (72,9%).

12965 de cadre didactice activează cu 1,0 - 1,25 normă didactică, ceea ce constituie 28,9 %. Raioanele în care acest indicator este cel mai înalt sînt: Hîncești (59,92%), Ialoveni (55,13%), Cimișlia (48,95%), Șoldănești (43,42%).

6406 cadre didactice sau 14,28 % activează cu normă didactică de la 1,25 la 1,5. Raioanele în care acest indicator este cel mai înalt sînt: Cimișlia (27,54%), Basarabeasca (25,75%), Rîșcani (25,61%), Glodeni (25,53%), Drochia (23,02%), Sorooca, Șoldănești, Florești, mun. Chișinău (circa 20%).

Astfel, în localitățile rurale (69,2%) activează cadre didactice cu un volum majorat de ore. Pe tipuri de instituții prevalează gimnaziile (49,53%). Raioanele în care circa 70-80% dintre cadrele didactice activează cu o normă didactică sînt Edineț, Leova, Briceni, Telenești, Ungheni, Nisporeni, Rezina, Criuleni. Acest fapt denotă o gestionare regulamentară și o asigurare cu resurse umane a instituțiilor de învățământ din subordine.

Concomitent, în raioanele Cimișlia, Basarabeasca, Rîșcani, Glodeni, Drochia, Sorooca, Șoldănești, Florești, mun. Chișinău circa 30% dintre cadrele didactice o sarcină didactică majorată.

În instituțiile de învățământ preuniversitar activează 458 de psihologi școlari, dintre care 335 – activează cu o normă, 123 – cu normă incompletă (0,25, 0,5 și 0,75). Din cei 458 de psihologi, 396 – lucrează în licee, 62 – în gimnazii.

4. Formarea continuă a cadrelor didactice și manageriale

4.1. Diversificarea serviciilor de formare continuă în conformitate cu standardele profesionale

Au fost actualizate 24 de programe pentru formarea profesională continuă a cadrelor didactice. Personalul didactic poate alege ofertantul de formare continuă. Pentru o mai bună organizare a cursurilor fost elaborat *Catalogul cu privire la aprobarea planurilor/programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice și de conducere pentru anul 2014* și postat pe pagina WEB a Ministerului.

4.2. Modernizarea sistemului de perfecționare a cadrelor în conformitate cu cererea de cadre și de noi competente

6456 de cadre didactice și de conducere și-au perfecționat competențele profesionale în cele 13 Centre de formare/dezvoltare profesională continuă (Institutul de Științe ale Educației, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Institutul de Formare Continuă, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Centrul de Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație, Centrul Educațional ”Pro Didactica”, Programul Educațional „Pas cu Pas”. Pentru asigurarea mobilității și dezvoltării profesionale în procesul de atestare a cadrelor didactice se implementează sistemul de credite.

418 cadre didactice și-au perfecționat competențele profesionale la distanță în cadrul Institutului de Formare Continuă, utilizând sistemul e-Learning.

V. Evaluarea, monitorizarea și asigurarea calității în educație

1. Sistemul național de standarde în educație

1.1. Elaborarea/perfecționarea standardelor pentru educație

A fost inițiat procesul de elaborare a standardelor de calitate a educației incluzive. A fost inițiat procesul de pilotare a standardelor educației incluzive în 18 instituții de învățământ.

1.2. Implementarea standardelor

Institutul de Științe ale Educației a elaborat instrumentarul de autoevaluare a instituției de învățământ. Pilotarea Instrumentului se realizează cu sprijinul UNICEF în 15 instituții de învățământ din 3 zone ale țării.

2. Crearea cadrului instituțional pentru asigurarea calității în educație

2.1. Asigurarea cadrului normativ de reglementare pentru monitorizarea și evaluarea externă a calității în învățământul general

A fost elaborată *Concepția Inspectoratului Școlar de Stat* pentru monitorizarea și evaluarea externă a calității în învățământul primar și secundar general. Prin Hotărârea Guvernului nr.898 din 27.10.2014 a fost aprobat *Regulamentul de organizare și funcționare a Inspectoratului Școlar de Stat pentru învățământul primar și secundar general*. Au fost elaborați Termenii de Referință pentru angajarea personalului.

2.2 Asigurarea calității proceselor de evaluare a rezultatelor școlare în învățământul preuniversitar

Agenția de Asigurare a Calității a modificat metodele de organizare și desfășurare a examenelor de absolvire în sesiunea 2014 pentru evaluarea corectă și calitativă, eliminarea fraudei și corupției, încurajarea excelenței și a performanței.

Au fost elaborate câte 7 tipuri de subiecte pentru evaluarea finală în clasa a IV-a, câte 13 tipuri de subiecte pentru examenele de absolvire a gimnaziului și câte 60 de tipuri de subiecte pentru examenul de bacalaureat în sesiunea 2014. În procesul de elaborare a subiectelor pentru examenele de absolvire au fost antrenați circa 200 de profesori, iar în procesul de verificare peste 1000 de profesori.

În centrele de bacalaureat a fost menținută monitorizarea video și au fost utilizate detectoare de metale pentru a asigura eliminarea fraudei. Au fost luate măsuri suplimentare de protecție a materialelor de examen. În baza Hotărârii Guvernului nr.391 din 28.05.2014 a fost efectuată majorarea retribuției muncii membrilor comisiilor de evaluare.

Rata de promovare a examenului de bacalaureat în sesiunea 2014 a fost de 56,1% în comparație cu 68,3% în sesiunea 2013, ceea ce denotă necesitatea promovării reformei în învățământul liceal. Raportul a fost elaborat și plasat pe pagina web www.aee.edu.md.

2.3. Evaluarea externă a programelor de studii la specialitatea Drept.

În contextul implementării Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, Ministerul Educației este responsabil de componenta 7.2.1, p.1 a Planului de acțiuni - *Realizarea evaluărilor externe ale calității învățământului juridic superior din Republica Moldova în conformitate cu bunele practici europene și principiile de la Bologna*.

În acest sens, a fost elaborată de către un grup de experți, și aprobată la Colegiul Ministerului Educației, *Metodologia privind evaluarea programelor de studii universitare de licență în vederea acreditării*. A fost lansată achiziția publică a serviciilor de evaluare externă a programelor la specialitatea Drept.

Drept câștigătoare a fost declarată Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), cu care s-a încheiat un contract de prestare a serviciilor de evaluare externă a programelor de studii pe parcursul anului 2014.

În temeiul Contractului, au fost organizate ședințe de instruire/consultare a persoanelor responsabile de elaborarea rapoartelor de autoevaluare în cadrul universităților, a fost desfășurată vizita experților ARACIS în instituțiile de învățământ superior evaluate.

Evaluarea externă a programelor la Drept a fost preconizată în cadrul a 19 universități cu circa 11800 de studenți la ciclul I, dar la acreditare au participat 17 universități, deoarece 2 dintre ele și-au sistat activitatea în perioada respectivă.

În virtutea aceluiași principiu, mai multe universități din țară au solicitat evaluări externe a programelor de studii de către agenții internaționale.

Prin Ordinul Ministrului nr.200 din 19.03.2014 a fost elaborată și aprobată *Metodologia de evaluare externă a programelor de studii în învățământul superior*.

La proiectul TEMPUS "Asigurarea calității în învățământul superior din Republica Moldova" participă 6 universități din Republica Moldova, Universitatea din Leipzig, Universitatea Tehnică din București, Universitatea din Girona și Agențiile de Asigurare a Calității din Austria, Germania, reprezentanții ESU și Ministerul Educației.

Pentru acreditarea internațională, inițial, au fost selectate 3 programe de studii la 3 specialități de la cele 6 universități naționale din domeniul *Științe ale Educației, Inginerie, Științe Agricole* și care vor

fi acreditate de către Agenția germană AQAS, membru EQAR. Ulterior, au mai fost acceptate pentru evaluare și acreditare 12 programe de studii de la cele 6 universități.

Au fost elaborate 35 de rapoarte de autoevaluare externă a programelor de studii la ciclul I, licență, din cele 6 universități, au fost evaluate 2 programe la US Bălți și US Tiraspol.

Acreditarea va avea loc în perioada anului de studii 2014-2015, după cum urmează :

a) ianuarie, 2014 a avut loc un atelier de lucru în Germania pentru aplicarea *Metodologiei și criteriilor de elaborare a rapoartelor de autoevaluare*;

b) în august 2014 a fost aprobată decizia de a începe procesul de acreditare internațională a programelor;

c) în perioada noiembrie, 2014 - august, 2015 se desfășoară evaluarea externă de către AQAS a programelor de studii în universități;

d) septembrie - decembrie, 2015 va fi elaborată decizia despre acreditarea programelor de studii.

2.4. Formarea Agenției de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional

Prin Hotărârea Guvernului nr.652 din 13.08.2014 a fost aprobată componența Consiliului interimar al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional și crearea acesteia. Conform acestei hotărâri a fost elaborat proiectul *Regulamentului de organizare și funcționare a ANACIP* care a fost avizat de către toate ministerele și urmează să fie aprobat de Guvern.

Agenția reprezintă o entitate independentă, care va lucra în baza standardelor și metodologiilor de evaluare aprobate de Guvern și, respectiv, în concordanță cu standardele europene de asigurare a calității. Evaluarea va viza mai multe aspecte: capacitatea instituțională, rezultatele academice, calitatea programelor, rezultatele cercetărilor științifice, managementul instituțional.

Agenția urmează să evalueze programele tuturor instituțiilor din învățământul superior și profesional tehnic și să le ofere acreditarea instituțională. Instituțiile de învățământ acreditate în trecut vor trebui să obțină autorizare de funcționare provizorie pentru programele noi și să-și reconfirme acreditarea o dată la cinci ani.

Instituțiile/organizațiile care doresc să intre pe piața serviciilor educaționale vor trebui să obțină o autorizare de funcționare provizorie, care le va permite organizarea admiterii și desfășurarea procesului de studii. La următoarea etapă, acestea trebuie să fie acreditate pentru a putea emite diplome și alte acte de studii recunoscute de Ministerul Educației. Obiectivul acreditării este asigurarea comunității academice, beneficiarilor, angajatorilor și publicului, în general, că instituția de educație satisface standardele minime de calitate ale unei instituții de învățământ superior și profesional tehnic.

VI. Managementul resurselor din educație

1. Planificarea și managementul rețelei instituțiilor de învățământ

1.1. Cartografierea rețelei de instituții de învățământ pe niveluri educaționale

În legătură cu reformarea sistemului de învățământ general și, ținând cont de modificările intervenite în cadrul normativ-juridic privind drepturile copilului, Ministerul Educației a modernizat Sistemul de cartografiere, parte componentă a Sistemului Informațional Educațional (SIE) care a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.867 din 08.10.2014. Concepția Sistemului Informațional Educațional a permis identificarea copiilor care abandonează sistemul de învățământ, a celor a căror acces la studii ar putea fi îngăduit pe motiv de apartenență etnică, limbă maternă, situație economică

dificilă a familiilor din care provin. Întrucât Prin Hotărârea Guvernului nr.899 din 27.10.2014 a fost aprobat *Regulamentul privind sistemul de cartografiere a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor*. Astfel, Sistemul de cartografiere va crea un spațiu informațional unitar și va constitui o sursă oficială de informații cu caracter educațional pentru toate sistemele informaționale ale autorităților administrației publice centrale și locale, care utilizează și procesează date referitoare la învățământul primar, gimnazial și liceal.

Regulamentul aprobat prevede colectarea de date în SIME de două ori pe an. Prin Ordinul Ministrului nr.1139 din 12.11.2014. a fost aprobat un plan de acțiuni privind actualizarea datelor din Sistemul de cartografiere a școlilor primare, gimnaziilor și liceelor.

În baza datelor disponibile în SIME a fost completată *“Fișa instituției de învățământ preuniversitar”*, elaborată și aprobată prin Ordinul Ministrului nr.1073 din 16.10.2014, care face mai transparentă activitatea instituțiilor de învățământ și permite beneficiarilor să-și expună poziția civică referitor la administrarea instituției de învățământ.

La 22 decembrie 2014 a fost lansat Portalul *“Date deschise despre învățământul general”*. Portalul oferă posibilitatea vizualizării informații referitoare la învățământul general la nivel de țară, raion, municipiu, UTA Găgăuzia și instituții de învățământ. Portalul a fost elaborat în cadrul Proiectului *“Consolidarea politicilor educaționale și creșterea nivelului de susținere a acestora de către beneficiarii direcți și indirecti ai sistemului educațional”* de Institutul de Politici Publice în parteneriat cu Ministerul Educației și finanțat de Fundația Soros-Moldova.

1.2. Modernizarea rețelei de instituții de învățământ pe niveluri educaționale

Au fost revizuite 35 de strategii de redimensionare a rețelei instituțiilor de învățământ în fiecare unitate administrativ teritorială, au fost colectate, analizate și sistematizate datele cu privire la modificările rețelei instituțiilor de învățământ secundar.

În perioada de referință s-au retras de pe piața serviciilor educaționale Universitatea de Studii Aplicate din Moldova și Institutul Umanistic Contemporan.

În baza Acordului cu Romania, pe teritoriul Republicii Moldova funcționează 2 filiale: filiala Universității din Galați ”Dunărea de Jos” la Cahul și filiala Universității din Iași ”Alexandru Ioan Cuza” la Bălți.

A fost elaborat și propus universităților spre examinare *Concepția Sistemului Informațional de Management Universitar (SIMU)*.

2. Eficientizarea finanțării educației

2.1. Dezvoltarea și implementarea mecanismelor de finanțare a învățământului preșcolar, primar și general

La sfârșitul anului 2014 persoanele responsabile din direcțiile de învățământ raionale/ municipale și UTA Găgăuzia și managerii școlari au elaborat și au publicat pe portalul ”Școala mea” informația referitor la executarea bugetului 2013 și administrarea bugetelor instituțiilor de învățământ. O realizare a fost elaborarea pe articole și aliniate de cheltuieli, atât la nivel de raion, cât și de instituție. Au fost monitorizate școlile mici și modul de calcul al bugetelor lor. Totodată, a fost monitorizată executarea bugetului 2014 și corectitudinea utilizării mijloacelor financiare din Componenta raională și Fondul pentru Educația Incluzivă cu identificarea problemelor la repartizarea mijloacelor financiare.

A fost elaborat *Ghidul managerului școlar* și postat pe site-ul Ministerului, iar pentru utilizarea Ghidului au fost organizate seminare cu managerii școlari privind aplicarea formulei de finanțare.

Pentru asigurarea continuității reformei în domeniu au fost elaborate *Regulamentul privind finanțarea pe bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea administrației publice locale de nivelul doi, Regulamentul privind repartizarea și utilizarea mijloacelor financiare din componența uniortăților administrativ teritoriale, Regulamentul privind formarea și utilizarea fondului pentru educația incluzivă* și aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.868 din 08.10.2014 "Privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul doi". Ținând cont de modificările care au parvenit în documentele menționate și fluctuația cadrelor din raioane, au fost organizat seminare în domeniul managementului financiar și noile condiții de finanțare în anul financiar 2015, în toate raioanele și municipiile din țară.

Cu asistența tehnică și financiară, oferită de UNICEF, a fost inițiat un studiu de fezabilitate a serviciilor educaționale și de îngrijire, oferite de diferite tipuri de instituții de educație timpurie. În baza studiului grupul de lucru va elabora formula de finanțare per capita pentru instituțiile de învățământ preșcolar.

2.3. Implementarea politicilor de diversificare a surselor de finanțare

Pe parcursul anului de referință a fost elaborat pachetul de acte necesare pentru aplicarea coeficienților în finanțarea copiilor cu cerințe educaționale speciale. Ministerul Finanțelor rămâne să identifice modalitățile tehnice de alocare nominală a banilor pentru educația copiilor cu CES.

3. Modernizarea infrastructurii și a bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ

3.1. Elaborarea și implementarea programelor și proiectelor de reconstrucție și modernizare a clădirilor instituțiilor de învățământ

Pentru acordarea asistenței tehnice în asigurarea accesului la apă și sanitație în instituțiile preșcolare din raioanele Leova, Căușeni, Cahul, Cantemir și Taraclia s-au inițiat discuții cu reprezentanții Ambasadei Cehia și Ambasadei Slovace în Republica Moldova.

Totodată, pentru asigurarea accesului copiilor la educație timpurie din localitățile dezavantajate Guvernul României a alocat 25 mln de Euro.

3.2. Diversificarea structurilor sistemului de educație complementară

Pe parcursul anului 2014 au funcționat 56 de instituții extrașcolare. Au fost deschise 2702 cercuri în care s-au înscris 42204 elevi.

Din numărul total de instituții extrașcolare, 44 sînt Centre de Creație pentru Copii în care funcționează 2099 de cercuri cu 32524 de elevi participanți, inclusiv:

- 7 Centre de Creație Tehnică pentru Elevi: 2 - mun.Chișinău, 1 – UTAG, 1 - Stășeni, 1 - Orhei, 1 - Edineț, 1 - Briceni cu 310 cercuri și 4578 de elevi.
- 4 Centre ale Tinerilor Naturaliști: 1- r. Leova, 1- r. Orhei, 2 - mun.Chișinău, cu 100 de cercuri și 1912 elevi participanți.

3.4. Asigurarea cu transport școlar a elevilor și îmbunătățirea infrastructurii de acces

În anul de referință, conform informației parvenite de la direcțiile de învățământ, se transporta la și de la școală 14782 copii. Pentru siguranța transportării copiilor a fost elaborat *Regulamentul cu privire la transportarea elevilor* și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.903 din 30.10.2014.

Guvernul României a donat 98 de microbuze școlare a parvenit de la începutul anului curent de studii, 2014-2015. Starea drumurilor de acces către instituțiile de învățământ secundar este satisfăcătoare în majoritatea localităților.

4. Asigurarea cu manuale și materiale didactice

4.1. Asigurarea cu manuale și alte materiale didactice

Pentru anul școlar 2014 – 2015 au fost editate și reeditate 22 titluri de manuale originale și 11 titluri traduse în limba rusă, după cum urmează:

- a. învățământul primar – clasa I (tot setul): 7 titluri originale și 1 titlu tradus; costul total – 4,1 mln. lei; achitate din resursele financiare ale Ministerului Educației;
- b. învățământul gimnazial – clasa IX: 2 titluri originale și 2 titluri traduse (Educație civică și Educație tehnologică); costul total – 2,1 mln. lei; achitate din resursele financiare ale Fondului Special pentru manuale;
- c. învățământul liceal – clasa XI: 12 titluri originale și 7 titluri traduse; clasa XII 1 titlu original și 1 titlu tradus; costul total – 9,2 mln. lei; achitate din resursele financiare ale Fondului special pentru manuale;
- d. Ghidul profesorului – 1 titlu, Educație civică, clasa IX, cost total 66 mii lei; achitat din resursele financiare ale Ministerului Educației.

4.2. Dotarea instituțiilor de învățământ cu echipamente școlare

În cadrul proiectului "*Parteneriatul Global pentru Educație*" au fost editate și repartizate în instituțiile preșcolare:

- Standardele de învățare și dezvoltare pentru copilul de la naștere până la 7 ani;
- Standardele profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie;
- Ghidul pentru cadrele didactice din educația timpurie;
- Ghidul Comunicăm eficient cu familia ;
- Instrumentul de monitorizare a pregătirii copiilor către școală și Ghidul de aplicare;
- 36 de titluri de cărți pentru copii.

Circa 40 de instituții preșcolare au fost asigurate cu mobilier pentru copii.

VII. Implementarea TIC în educație

1. Dotarea instituțiilor de învățământ cu echipamente TIC moderne

1.1. Proiectul-pilot „Un calculator pentru fiecare elev”

Prin Ordinul Ministrului nr.158 din 05.03.2014 a fost elaborat și aprobat *Planul de acțiuni cu privire la implementarea proiectului-pilot “Conectează-te! Tehnologii informaționale pentru succes în învățare” pentru anul de studii 2013-2014.*

Conform Planului de acțiuni au fost:

- colectate versiunile electronice (PDF) ale manualelor școlare pentru clasele a X-a și a XI-a și plasate pe site;

- formate grupuri de lucru pe discipline pentru revizuirea și selectarea conținuturilor în versiuni electronice existente pe piața națională și internațională. Materialele selectate au fost propuse pentru a fi plasate pe platforma de management a clăii *escoala.md*;

- instruiți, în ”cascadă”, coordonatorii și cadrele didactice din instituțiile din proiect;

- dotate instituțiile-pilot cu 500 de laptopuri și conectate la Internet.

Elevii și cadrele didactice au confirmat că s-a îmbunătățit procesul de predare-învățare-evaluare, fapt ce a contribuit la motivarea elevilor pentru studiul disciplinelor școlare, eficientizînt procesul de înțelegere și asimilare a informațiilor. Proiectul a contribuit la abordarea intradisciplinară a disciplinelor din planul de învățămînt. Elevii sînt tot mai mult implicați în realizarea diverselor proiecte. Pentru realizarea deplină a obiectivelor proiectului este necesară asigurarea cu soft-uri și manuale electronice.

1.2. Planificarea pe termen mediu a dotării instituțiilor de învățămînt cu calculatoare, acces la internet și a infrastructurii necesare implementării cu succes a tehnologiilor informaționale și comunicaționale în procesul educațional

În cadrul proiectului ”Îmbunătățirea calității învățămîntului vocațional-tehnic în domeniul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor (TIC) din Republica Moldova” 6 instituții de învățămînt profesional tehnic secundar au fost dotate cu echipament modern (serve, PC-uri ș.a.) în sumă de 127300 Euro.

1.3. Dotarea instituțiilor de învățămînt cu echipamente moderne

În perioada de referință la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, a activat cu succes portalul de e-Learning cu 3 laboratorae și cu o rețea de 50 de computere. Alte 9 centre universitare au fost dotate cu echipament pentru dezvoltarea sistemelor e-Learning în valoare de 176000 Euro. 7 universități și un Centru de excelență de la Universitatea Tehnică a Moldovei au fost dotate cu computere, platforme pentru formări în domeniul profesional, în valoare de 220000 Euro.

2. Dezvoltarea competențelor digitale

2.1. Instruirea și motivarea profesorilor pentru utilizarea TIC în educație

Programul Intel®Teach – Instruirea în Societatea Cunoasterii vine în sprijinul cadrelor didactice, pentru dezvoltarea competențelor profesionale și oferirea de soluții de optimizare a procesului didactic, punînd accent pe învățarea bazată pe metode active, precum metoda proiectului și integrarea eficientă a tehnologiilor în procesul educațional. Astfel, dezvoltînd la elevi competențe necesare: gîndirea critică, creativitatea, abilitățile de colaborare, soluționare de probleme, comunicarea, adaptarea la o societate în continuă schimbare, etc. În acest aspect, în perioada 24-29.10.2014 au fost instruiți 21 de formatori pentru instruirea cadrelor didactice la cursul Intel Teach Essentials.

În perioada de referință au fost instruite peste 400 de cadre didactice de la diverse discipline școlare după programul Intel Teach.

2.2. Diversificarea ofertei de cursuri opționale în învățămîntul primar și general prin promovarea tehnologiilor informaționale

Conform Curriculum-ului la decizia școlii, în 77 de instituții de învățămînt preuniversitar este predat cursul *Tehnologia Informației și a Comunicațiilor* și solicitat de 2616 elevi. Cursul

Administrarea calculatoarelor și a rețelelor este predat în 47 de instituții de învățământ preuniversitar și este solicitat de 1339 elevi.

3. Axarea managementului educațional pe tehnologiile informaționale

3.1. Introducerea în școli a softurilor de management al clasei

Sistemul de management al clasei *escola.md* face parte din proiectul „*Conecteaza-te! TIC pentru succes în învățare*” și este o platformă de management elaborată în perioada decembrie-martie 2014 de către compania KITLab din mun. Chișinău. Prima variantă a platformei a fost testată timp de o lună de coordonatori și cadrele didactice din instituțiile-pilot, după care, în baza sugestiilor și recomandărilor de îmbunătățire, platforma a fost modificată. Pe 14 mai 2014 platforma a fost postată pe M-Cloud.

VIII. Coeziunea socială în oferirea unei educații de calitate

1. Educația parentală

1.1. Politicile privind educația parentală

Cu sprijinul UNICEF-Moldova, în cadrul proiectului „*Parteneriat Global pentru Educație*” au fost elaborate două documente strategice privind educația parentală:

- *Conceptul strategiei intersectoriale privind dezvoltarea abilităților și competențelor parentale;*
- *Strategia intersectorială privind dezvoltarea abilităților și competențelor parentale pe anii 2015-2021.*

Documentele au fost discutate în grupuri de lucru, cu participarea specialiștilor de la Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Culturii, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Economiei, UNICEF-Moldova și societatea civilă.

Au fost elaborate Programe de educație parentală pentru domeniul educației timpurii (curriculum, suport de curs și ghid metodologic) pentru părinții preșcolariilor privind sporirea nivelului de participare a acestora la dezvoltarea, îngrijirea, protecția și educația copiilor mici (pentru gravide, părinți care educă copii cu vârsta 0-3, 3-5, 5-7 ani). A fost elaborată și metodologia de organizare și realizare a programelor de educație parentală, precum și metodologia de lucru cu părinții. A fost inițiat și un proces de pilotare a metodologiei de lucru cu părinții și programei de educație parentală, susținut de UNICEF, pentru părinții care educă copii cu vârsta 1,5-3 ani în 10 instituții de educație timpurie cu grupe de creșă.

1.2. Promovarea educației parentale la nivel de formare inițială și continuă

Programul de dezvoltare a abilităților parentale de disciplinare nonviolentă a copiilor, bazat pe cunoașterea nevoilor diferitor vârste și aplicarea metodelor de educație alternative pedepsei a fost realizat în trei faze. La stagiul din februarie au participat 124 de persoane, inclusiv învățători, diriginți, psihologi școlari, directori-adjuncți pentru educație, angajați ai Serviciilor de Asistență Psihopedagogică, specialiști-responsabili de prevenirea violenței din cadrul DRÎTS, angajați ai centrelor prietenoase tinerilor, profesori universitari. În august la stagiul au participat 87 de persoane. Un atelier de formare privind educația parentală a fost adresat specialiștilor din mediul academic, cu participarea experților de la AO *Salvati Copiii*, Romania.

2. Parteneriatele pentru educație

2.1. Promovarea dialogului cu societatea civilă și cu mediul de afaceri

În cadrul proiectului USAI CEED II 51 de elevi au fost în vizită la companiile *Endava* și *Cedacri* să-i familiarizeze cu oportunitățile de a alege o carieră în domeniul IT.

2.2. Atragerea donatorilor străini în proiecte de susținere a învățământului

În martie 2014 a fost lansat Cursul "*Robotica*" la Centrul de creație a Copiilor „Artico”. CEED II a oferit suport financiar Colegiului Politehnic și Liceului teoretic „Orizont” din mun. Chișinău pentru a deschide în cadrul acestora Club de robotică („Roboclub”).

Totodată, au fost instruiți 21 de formatori de către experții de la NGO *Robootika* (Estonia).

Peste 70 de copii au fost înscriși în clasele de robotică la ARTICO în primăvara anului 2014. În acest scop Centrul ARTICO a desfășurat un șir de activități la care au participat peste 700 de copii.

Colegiul Politehnic din Chișinău a decis să includă *Robotica* ca disciplină în curricula de bază pentru elevii de la anul I. La moment sunt 6 instituții care implementează acest proiect.

2.3. Participarea la programele și proiectele de cooperare la nivel regional și internațional promovate de organizațiile internaționale

În colaborare cu partenerii educaționali interni a fost organizat Concursul Republican “EUROPA LA NOI ACASĂ” la care au participat circa 100 de instituții de învățământ preuniversitar cu circa 60 de proiecte comunitare. 90 de elevi au participat la concursul de eseuri "*Europa la Noi Acasă – Cetățenie Responsabilă*".

Au fost organizate:

- a. Salonul Internațional de Carte pentru Copii ;
- b. Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii” (iulie, peste 300 de participanți);
- c. Festivalul de teatru social (noiembrie, circa 100 de participanți la faza finală);
- d. Concursul Republican „Cel mai bun elev inventator” (mai, circa 100 de participanți);
- e. Sărbătoarea republicană consacrată Zilei Internaționale a ocrotirii Copilului (circa 10 mii de participanți).

IX. Dezvoltarea relațiilor de colaborare cu statele lumii și partenerii de cooperare

1. Negocierea, semnarea și monitorizarea tratatelor internaționale în domeniul educației

1.1. Tratatate internaționale

În scopul dezvoltării relațiilor de colaborare în domeniul educației cu statele lumii și organizațiile internaționale, în anul 2014 au fost negociate și semnate 9 tratate internaționale cu: Republica Elenă, Germania, România, Ungaria, Elveția, Republica Populară Chineză, SUA (Consiliile Americane).

Au fost semnate:

- Memorandumul de Înțelegere în domeniul formării profesionale între țările din Europa de Sud-Est –Albania, Bulgaria, Kosovo, Macedonia, Moldova și Muntenegru, semnat la 13 februarie 2014;
- Acordul de parteneriat între Ministerul Educației și Fundația Swisscor, semnat la Chișinău, la 25 februarie 2014;

- Programul de cooperare în domeniile educației și științei între Ministerul Educației al Republicii Moldova și Ministerul Resurselor Umane al Ungariei, 2014-2016, semnat la 27 februarie 2014;
- Programul de cooperare și asistență între Ministerul Educației al Republicii Moldova și Ministerul Educației Naționale din România, semnat la Chișinău, la 21 februarie 2014;
- Acordul de colaborare între Ministerul Educației al Republicii Moldova și Ministerul Învățământului al Republicii Populare Chineze, semnat la Beijing, la 14 aprilie 2014;
- Acordul de cooperare între Ministerul Educației al Republicii Moldova și AO ACTR-ACCELS (Consiliile Americane pentru învățământ internațional din Moldova) semnat la 26 mai 2014;
- Declarația comună de intenție a Ministerului Educației al Republicii Moldova și Ministerului Federal al Afacerilor Externe al Republicii Federale Germania privind promovarea școlilor PASCH în Republica Moldova, 18 iunie 2014;
- Programul executiv de cooperare în domeniul culturii, educației și științei între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Elene pentru anii 2014, 2015 și 2016, semnat la 15 octombrie, la Atena;
- Acordul de parteneriat între Ministerul Educației, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Asociația Obștească Asociația de binefacere „Pro Umanitas” și Fundația Swisscor, semnat la 14 noiembrie 2014, la Chișinău.

În scopul extinderii relațiilor de colaborare cu statele lumii au fost inițiate negocieri și, respectiv, aprobate 10 Hotărâri de Guvern în acest sens, după cum urmează:

- Hotărârea Guvernului nr.51 din 24.01.2014 cu privire la aprobarea Proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de cooperare în domeniul educației dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei, întocmit la Madrid, la 22 octombrie 2013;
- Decretul Presedintelui Republicii Moldova nr.1150 din 16.05.2014 privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului de cooperare în domeniul educației dintre Republica Moldova și Regatul Spaniei, întocmit la Madrid, la 22 octombrie 2013;
- Hotărârea de Guvern nr.52 din 24.01.2014 pentru aprobarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Lituania privind cooperarea în domeniile educației, științei, tehnologiei și inovării;
- Hotărârea de Guvern nr.48 din 24.01.2014 pentru aprobarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Lituania privind recunoașterea calificărilor obținute în învățământul superior;
- Hotărârea Guvernului nr.56 din 27.01.2014 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la mobilitatea academică în învățământul superior;
- Hotărârea Guvernului nr.161 din 03.03.2014 privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Programului executiv de cooperare în domeniul culturii, educației și științei între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Elene pentru anii 2014, 2015 și 2016
- Hotărârea Guvernului nr.204 din 24.03.2014 despre aprobarea Programul de cooperare și asistență între Ministerul Educației al Republicii Moldova și Ministerul Educației Naționale din România, semnat la Chișinău, la 21.02.2014;
- Hotărârea Guvernului nr.261 din 04.04.2014 cu privire la aprobarea Programului de cooperare în domeniile educației și științei între Ministerul Educației al Republicii Moldova și Ministerul Resurselor Umane al Ungariei, 2014-2016, semnat la Budapesta, la 27.02.2014;

- Hotărîrea Guvernului 238 din 01.04.2014 privind inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de colaborare între Ministerul Educației al Republicii Moldova și Ministerul Învățământului al Republicii Populare Chineze
- Hotărîrea Guvernului nr.396 din 02.06.2014 pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Protocolului dintre Ministerul Educației al Republicii Moldova și Ministerul Învățământului și Științei din Ucraina privind colaborarea în domeniul învățământului pentru anii de studii 2014-2015, 2015-2016 și 2016-2017.

Pe parcursul anului au fost negociate tratate internaționale/programe/proiecte cu ministerele omoloage din următoarele state: Republica Elenă, Republica Slovacia, Ucraina, Spania, Republica Populară Chineză. Negocierile respective au vizat pregătirea pentru semnare atât a unor tratate internaționale în domeniul educației, precum și a recunoașterii actelor de studii. În aceeași ordine de idei, pe parcursul anului, au fost implementate prevederile tratatelor internaționale în domeniul educației cu următoarele țări: România, Republica Bulgaria, Republica Turcia, Republica Populară Chineză, Republica Elenă, Ucraina, Slovacia, Ungaria, Republica Cehă, Republica Lituania, etc. Cele mai multe activități au ținut de schimbul de bursieri, perfecționarea cadrelor didactice, organizarea școlilor de vară, stagiile de practică, donații de carte, odihnă de vară. În contextul Protoalelor de colaborare au fost organizate 2 vizite oficiale ale Ministrului educației în China și Turcia, în cadrul cărora s-a convenit asupra unor proiecte de sprijin pentru sistemul educațional național. În premieră a fost lansat un program de mobilitate de scurtă durată între Republica Moldova și România, în temeiul unui Program de asistență semnat în 2014. De program beneficiază 72 de tineri din Republica Moldova.

1.2. Cooperarea cu Uniunea Europeană

Pe parcursul anului 2014, Ministerului Educației a susținut un dialog constructiv cu organisme internaționale și regionale în scopul promovării obiectivelor de integrare europeană în domeniul educației. În special, a fost fortificat dialogul cu **Comisia Europeană** în vederea modernizării și racordării sistemului educațional național la standardele și rigorile europene, prin implementarea unor programe/proiecte și inițiative ale UE, precum și realizarea obiectivelor de bază din Acordul de Asociere (filiera educație). Pe parcursul anului a fost promovată cooperarea în contextul următoarelor platforme de cooperare cu UE:

- a. Platforma Parteneriatului de Mobilitate Republica Moldova – Uniunea Europeană;
- b. Inițiativele Uniunii Europene pentru țările Parteneriatului Estic;
- c. Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării.

Rezultatele implementării platformelor respective au fost apreciate în cadrul diverselor evenimente, precum:

- Reuniunile a XI-a și a XII-a a Parteneriatului Estic, Platforma nr. 4 „Contacte interumane”, (mai, decembrie 2014, Bruxelles);
- Reuniunea la Nivel înalt a Parteneriatului de Mobilitate RM-UE (8 iulie 2014, Chișinău și 9 decembrie 2014, Bruxelles).

În scopul promovării obiectivelor stabilite în Acordul de Asociere, colaboratorii ministerului au participat la consultările Republica Moldova – Uniunea Europeană privind definitivarea Agendei de Asociere RM-UE pentru anii 2014-2016. Prevederile Agendei au stat la baza elaborării Planului de Acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere. În septembrie au fost organizate primele consultări pe marginea Planului de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere, iar în

decembrie a fost prezentat Raportul de Progres pe implementarea Planului. ME a implementat circa 90% din acțiunile preconizate pentru anul 2014.

În vederea sporirii vizibilității și mediatizării acțiunilor realizate de minister pentru promovarea integrării europene, a fost elaborat și implementat un *Calendar de acțiuni de comunicare și informare în domeniul integrării europene*, care conține 20 mari acțiuni, organizate în mediul academic pe parcursul anului. În aceeași ordine de idei s-a participat la o serie de activități organizate de către Centrul Contact în cadrul unui proiect derulat în perioada noiembrie-decembrie 2014 pe aspecte ce țin de integrarea europeană. Au fost susținute activități privind sărbătorirea Zilei Europei în Republica Moldova, a fost organizat concursul național de eseuri cu tematica integrării europene în cadrul instituțiilor de învățământ superior.

1.3. Promovarea proiectelor de mobilitate academică pentru tinerii din RM

În vederea promovării obiectivului Procesului Bologna privind mobilitatea academică și asigurării recunoașterii actelor și perioadelor de studii realizate peste hotare, în anul 2014 a fost elaborat și aprobat de Guvern *Regulamentul-cadru cu privire la mobilitatea academică în învățământul superior*. Regulamentul a fost elaborat în conformitate cu prevederile *Strategiei de Mobilitate Europa 2020* și recomandat instituțiilor de învățământ superior ca suport normativ în susținerea și promovarea mobilității academice internaționale.

Pe parcursul anului au fost postate pe site-ul Ministerului circa 60 de anunțuri pentru mediatizarea ofertelor de burse și programelor de mobilitate în străinătate. În context, a fost acordat suport logistic și metodologic pentru aplicanți, au fost perfectate ordine de delegare/recomandare la studii. În temeiul Protocoalelor de colaborare la care Republica Moldova este parte și în temeiul altor oferte de burse au fost delegați la studii peste hotare circa 6000 de tineri moldoveni.

Pe parcursul anului de referință, Ministerul Educației a conlucrat cu o serie de organizații/programe internaționale în scopul acordării suportului pentru oportunități de mobilitate internațională a elevilor. În programe de mobilitate pentru elevi au participat în cadrul Programelor: LNDP- 10 elevi, Youth for Understanding -12 și în Flex (SUA) - 34 elevi.

2. Dezvoltarea relațiilor de colaborare cu organizațiile internaționale și partenerii de cooperare și participarea la proiectele educaționale ale acestora

2.1. Cooperarea cu Comisia Europeană privind promovarea în RM a Programului Erasmus +
Începând cu anul 2014, RM, în comun cu statele PaE este parte a noului Program UE – Erasmus +. Astfel, pe parcursul anului 2014 a fost înregistrat Oficiul Național al Programului Erasmus + (succesor al Oficiului TEMPUS în Republica Moldova). În februarie 2014, în cooperare cu Oficiul Național Erasmus+, a fost organizată Conferința Națională de lansare a Programului Erasmus + în Republica Moldova, iar în iulie 2014, în comun cu reprezentanții Comisiei Europene, a fost selectat noul Director al Oficiului Erasmus +. Pe 29 octombrie a fost organizat *Erasmus + Information Day* la Chișinău. Alte două sesiuni de informare au fost organizate la Balți și Cahul. Ministerul Educației a publicat pe site circa 15 materiale informative în contextul Programului, care au avut menirea de a mediatiza Programul și a susține informațional ÎIS pentru participare activă în Program. Au fost organizate 2 emisiuni radiofonice pentru informarea societății despre Program. Pe parcursul anului 2014, în cadrul celor 2 apeluri la Proiectele Erasmus +, instituțiile de învățământ din Republica Moldova au fost eligibile pentru următoarele acțiuni: - *Programul Jean Monnet, Erasmus-Mundus Master Courses, Credit Mobility,*

Capacity Building Action . Rezultatele selecției pentru ultimele două acțiuni vor fi cunoscute în trim. I al anului 2015. În 2014 instituțiile de învățământ din RM au câștigat 4 proiecte Jean Monet, acestea fiind: *Fostering Information and Communication Capacity in Promoting European Studies, Fostering deeper Europeanization of Moldova, EU Economy Issues and relations between EU and Republic of Moldova și Fostering Eastern Partnership Cooperation by the EU Public Management and the EU Projects Management*. A continuat implementarea a 17 proiecte TEMPUS inițiate în perioada 2012-2013, valoarea totală a cărora este de circa. 18,4 mln. euro.

2.2. Programul CE eTwinning +

Pe parcursul anului 2014, Ministerul Educației a depus eforturi concentrate pentru buna gestionare și implementare a Programului UE eTwinning +, care oferă oportunități inedite de cooperare internațională și sporirea calității studiilor din învățământul secundar general. În anul 2014, Programul eTwinning a fost gestionat de către Fundația Est Europeană. Statisticile au cunoscut o dinamică pozitivă, astfel, avem: 64 licee înregistrate, 124 de profesori implicați și 92 proiecte active. Promovarea Programului la nivel național a fost susținut prin mediatizarea informațiilor despre program, publicarea pe site a informațiilor privind activitățile Programului, participare în activități, etc. Circa 200 de profesori au beneficiat de formări și seminare de instruire în cadrul a 10 evenimente naționale și internaționale. De asemenea, în cadrul a 10 cursuri on-line au fost instruiți 50 de profesori.

2.3.Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD)

Inițiativele UE pe această dimensiune au favorizat schimbul de experiență și bune practici între țările participante, precum și posibilitatea mediului academic din RM de a participa la diverse proiecte și inițiative lansate pentru țările regiunii.

Astfel, în perioada 26-27 iunie 2014, reprezentanții ME au participat la cea de-a treia ediție a Forumului Anual care a reunit reprezentanți guvernamentali din cele 14 state dunărene. Forumul a avut ca tematică generală revizuirea sistemului de guvernare a Strategiei Dunării și creșterea competitivității în regiune, incluziunea socială fiind privită ca o precondiție pentru asigurarea prosperității. Evenimentul oferă suport pentru accesarea mai eficientă a fondurilor structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020, precum și includerea în planurile de activitate a ministerului a unor obiective concrete pe dimensiunea Strategiei pentru regiunea Dunării.

Unul dintre cele mai abordate subiecte în cadrul atelierelor de lucru ale Forumului, a fost lansarea noului Program al Uniunii Europene pentru Educație, Formare, Tineret și Sport, 2014 - 2020, *Erasmus +*, care prevede noi modalități și oportunități de cooperare cu statele vecine.

2.4 Programul CEEPUS

În anul 2014 s-a reușit atragerea mai multor instituții de învățământ superior în Program. Actualmente sînt active 6 instituții de învățământ superior (Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți, Academia de Teatru, Muzică și Arte Plastice, Universitatea de Stat Pedagogică "Ion Creangă" și Universitatea de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu") comparativ cu 3 universități în anul 2013. Pe parcursul anului au fost realizate 2 seminare de informare în cadrul noilor instituții aderente la Program.

Numărul total de participanți pentru Republica Moldova este: outgoing (*participanți din RM*) - 61 persoane (inclusiv 19 studenți) și incoming (*persoane venite în Program în RM*) - 31 persoane (inclusiv 5 studenți). Instituțiile de învățământ superior din Moldova sînt partenere în cadrul a 15 rețele din

numărul total de 67. Pe parcursul anului s-a participat la 2 sesiuni de instruire precum și la CEEPUS III Senior Official Meeting, organizate în Austria și, respectiv, în Polonia. Pentru promovarea programului și atragerea de noi participanți au fost organizate circa 10 acțiuni de informare în rândul studenților și profesorilor.

2.4. Cooperarea cu Consiliul Regional de Cooperare în Europa de Sud-Est (CRC).

În contextul acestei Platforme regionale Ministerul Educației participă la Inițiativa *Reforma Educațională în Europa de Sud-Est (ERI SEE)*. În anul 2014 Platforma a avut un număr redus de activități (aceasta se datorează achitării întârziate a cotizației anuale de către țările-membre) Totuși, pe parcursul anului, ERISSEE a reușit să implice în activitățile sale statele-membre, favorizând astfel schimbul de experiență cu colegii din alte țări. În luna aprilie curent s-a participat la Ședința bordului de conducere al ERI SEE, care a avut loc în Podgorița, Muntenegru. În cadrul evenimentului a fost elaborat Planul de activitate a organizației pentru anul 2014, care s-a axat pe două dimensiuni:

- Asigurarea accesului echitabil la educația de calitate pentru fiecare;
- Eliminarea obstacolelor în procesul de recunoaștere a calificărilor.

În contextul acestor priorități în septembrie 2014, în Muntenegru, a avut loc atelierul regional de lucru *"The Challenges We Face – Early School Leaving and Drop Out in SEE"*, care a abordat principalele probleme privind încadrarea copiilor în procesul educațional și intervenții pentru combaterea abandonului școlar.

A fost acordat suport logistic în promovarea relațiilor de cooperare cu organizațiile specializate ale ONU, ICE, OCMN, CSI și alte organizații internaționale și regionale. În aceiași ordine de idei a fost acordat suport în promovarea cooperării cu o serie de donatori precum: LED, KulturKontakt; GIZ, ADA, ETF.

4. Acordarea de servicii educaționale pentru străini în Republica Moldova

În contextul promovării sistemului educațional național peste hotarele țării, au fost depuse eforturi pentru atragerea studenților internaționali în sistem. În acest context, s-a conlucrat cu instituțiile de învățământ superior pentru recunoașterea actelor de studii, oferirea serviciilor educaționale, susținerea documentării străinilor.

În anul 2014 în Republica Moldova și-au urmat studiile circa –3970 de străini, inclusiv :

- 269 de studenți/ pregătire lingvistică;
- 3105 studenți/ciclul I;
- 247 studenți/ ciclul II;
- 306 studenți / studii /doctorat;
- 43 de studenți în cadrul programelor de mobilitate academică Erasmus-Mundus.

Cel mai mare număr de studenți străini realizează studii la:

- USMF „N. Testemieanu” – 2072;
- Universitatea Liberă Internațională din Moldova – 1140;
- Universitatea de Stat din Moldova – 151;
- ASEM – 88;
- Universitatea Tehnică a Moldovei – 48.

Țările de proveniență: Cel mai mare număr de studenți străini provin din: Statul Israel – 1889; România – 1254; Turcia – 159; Ucraina - 164; Federația Rusă – 87, Republica Arabă Siriană – 57, etc.. Se atestă o creștere a interesului față de Republica Moldova în rândurile studenților din țările membre

UE, cum ar fi Germania, Finlanda, Italia, Lituania, Portugalia, inclusiv, studenții implicați în Programul Erasmus-Mundus. Totodată, sînt studenți și din așa țări ca: Sudan, India, Nepal, Tunis, Iraq, Iordania, Camerun, Pakistan.

Specialitățile cele mai atractive pentru studenții străini sunt: *medicină, științe economice, drept, arhitectură, psihologie etc.* Au fost examinate circa 1500 de dosare a străinilor, care își fac studiile în țară în anul academic 2014-2015.

În sprijinul instituțiilor de învățămînt superior, care acordă servicii educaționale străinilor, au fost organizate cîteva seminare/sedințe instructive. În aceeași ordine de idei, a fost elaborat proiectul Planului de admitere (comanda de stat) a străinilor la ciclul I – studii superioare de licență și la ciclul II – studii superioare de master în instituțiile de învățămînt de stat pentru anul 2015, cu finanțare bugetară.

În colaborare cu Biroul de Migrație și Azil și Biroul Național UNHCR pe partea copiilor refugiați și migranți, a fost organizat un curs de instruire pentru 25 de profesori în cadrul Proiectului de Integrare Locală a Refugiaților și Proiectul Regional de Protecție.

5. Activități de susținere a diasporei moldovenești de peste hotare

În perioada de referință, Ministerul Educației a promovat o politică consecventă de susținere a diasporei moldovenești de peste hotare precum și a migranților moldoveni, prin oferirea de consultanță metodologică pe diverse aspecte ce țin de domeniile: recunoașterea și legalizarea actelor de studii, burse de studii peste hotare și în Republica Moldova. Un aspect aparte a ținut de sprijinul acordat diasporei în studiul limbii române.

În colaborare cu Biroul pentru Relații cu Diaspora și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene am fost parte la o serie de proiecte în suportul diasporei precum:

- *Programul Dor;*
- *Programul Stagii pentru tinerii moldoveni, care urmează studiile peste hotare;*
- *Programul NEXUS;*
- *Programul privind reîntoarcerea temporară sau definitivă a tinerilor care au realizat studii peste hotare.*

A fost acordat sprijin în pregătire și s-a participat la Congresul Diasporei și a Zilele Diasporei în Republica Moldova. În februarie, 2014, a fost semnat Acordul de parteneriat între ME, BRD și Programul NEXUS privind oferirea serviciilor de consultanță reprezentanților Diasporei și migranților. De asemenea, Ministerul Educației este parte a Grupului de lucru pentru elaborarea Strategiei privind Diaspora și a Planului de Acțiuni Guvern-Diaspora. Cu ocazia Zilelor Diasporei Ministerul a donat Asociațiilor ale diasporei moldovenilor de peste hotare seturi de carte și ghiduri metodice pentru studierea limbii române, istoriei și geografiei Republicii Moldova – materiale ce vin în sprijinul școlilor duminicale în care învață copii moldovenilor. În cadrul Programului *Stagii.gov.md*, Ministerul Educației a oferit stagii de practică pentru 5 studenți moldoveni, care urmează studiile peste hotare.

X. Direcții strategice de activitate pe termen mediu

1. Implementarea Codului educației.
2. Implementarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”.
3. Implementarea Strategiei de dezvoltare a învățămîntului vocațional/tehnic pe anii 2013-2020.
4. Modernizarea curriculară pentru asigurarea relevanței studiilor și integrării socioprofesionale depline.
5. Elaborarea și implementarea unui program național pentru sporirea calității resursei umane în

- educație, inclusiv prin regândirea învățămîntului pedagogic.
6. Elaborarea și implementarea unui sistem de salarizare motivant pentru resursa umană din educație.
 7. Crearea și consolidarea structurală și funcțională a instituțiilor de asigurare a calității în învățămînt.
 8. Evaluarea calității programelor și a instituțiilor de învățămînt în vederea acreditării sau autorizării provizorii de funcționare.
 9. Implementarea tehnologiilor informaționale la toate treptele de învățămînt.
 10. Restructurarea rețelei și îmbunătățirea calității infrastructurii instituțiilor de învățămînt.
 11. Elaborarea și implementarea mecanismelor de asigurare a transparenței și a participării comunității la procesele decizionale privind dezvoltarea și administrarea eficientă a instituțiilor de învățămînt.
 12. Consolidarea activității de cercetare în instituțiile de învățămînt superior.
 13. Integrarea instituțiilor de învățămînt superior în Aria Europeană Comună a Învățămîntului Superior.
 14. Stimularea implicării mediului economic în educație.
 15. Sporirea accesului și a gradului de participare la educație și formare profesională pe parcursul întregii vieți.
 16. Crearea unui cadru național de calificare pentru a îmbunătăți transparența și recunoașterea competențelor și calificărilor, inclusiv a celor dobîndite în context informal și nonformal.

Direcția analiză, monitorizare și evaluare a politicilor